

SLOVENE

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec . . . " 2-20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejemam mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

Inserati:

Enostolpna petstvarica (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . " 15
za trikrat . . . " 12
za večkrat primeren popust

Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice RM.:
enostolpna petstvarica po 20 vln

Poslano:

enostolpna petstvarica po 40 vln

Izhaja vsak dan, izvenredni na-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Odločitev svetovne vojske na Balkanu.

Ni naša naloga kopiciti neštevilna ugibanja, kako bo na Balkanu, ki je najbolj uganjarski del sveta. Podajemo zato samo dole vesti. Toliko je gotovo: Avstrija in Nemčija hočeta napraviti s Srbijo svoj račun in prodreti do Turčije. Ali bo Bolgarija udarila istočasno in z nami vred, kaj bosta storili Grška in Rumunija, vse to bo jasno ob svojem času. Govorice o vojaški podpori entente Srbiji v zvezi z našo ofenzivo in nadaljevanje bolgarske in grške mobilizacije, skrite priprave Rumunije in vsakdanja diplomatska pogajanja ne povejo nič jasnega, ampak dajo samo slutnjo, da se glavno bojišče svetovne vojske res kmalu prenese na Balkan pred Carigrad.

Grška je mobilizirala.

London, 24. septembra. (Kor. urad.) Reuterjev urad poroča iz Aten: **Kakor se sliši, je kralj pritrdil mobilizaciji kot brambni odredbi.**

»Wolffov urad javlja iz Aten:

»Uradno obvestilo povdarja, da je mobilizacijo smatrati samo za varnostno odredbo.«

Reuter poroča 24. iz Aten:

»Kralj je danes podpisal mobilizacijski ukaz za 20 letnikov.«

»Basler Anzeiger« javlja cenzurirano iz Aten:

»Grška ne namerava poseči v svetovno vojno, dokler ne bo sama napadena. Vse druge vesti so netočne.«

Lugano, 24. septembra. (Kor. ur.)

Grška mobilizacija v Italiji ni vzbudila posebnega zadovoljstva, ker kakor javljajo poučeni listi ne pomenja, da bo Grška nastopila proti Bolgariji, ampak je čisto navadna varnostna odredba z ozirom na mobilizacijo sosednjih držav in vsled možnosti, da bi bila Grška napadena v svoji Macedoniji. Pač pa so v Italiji bolj gotovi, da Grška meni, da ni podan slučaj zveze s Srbijo, ker je že Srbija sama ideelno, kakor pravi »Corriere della Sera«, s tem da je sprejela od entente predlagano načelo odstopa ozemlja Bolgariji kršila ono ravnotežje na Balkanu, radi katerega je Grška sklenila brambno zvezo.

Nasvetu pa, da naj se Srbiji naglo ponudi Drač in ostalo jadransko obalo kot kompenzacijo za takojšen odstop cele Macedonije, se ne bo ugodilo, ker ne bi imela odločilnega vpliva in nasprotuje italijanskim interesom.

Oborožena nevtralnost Grčije.

Berlin, 26. septembra. (Kor. urad.) Zasebni dopisnik Wolffovega urada v Atenah poroča dne 24. septembra: Kakor se mi je znova zatrdilo, ima mobilizacija namen čuječe oborožene nevtralnosti, ki se proti nikomur ne obrača izvajajoče in ki se brez nujne potrebe ne bo opustila.

Grška po mobilizaciji.

Atene, 24. septembra. (K. u. Zakasnelo došlo.) Vlada je sklenila posojilo z grško narodno banko, ki da vladi takoj predumej 12 do 20 milijonov drahem. V Atenah je po mobilizaciji zelo mirno. Javno mnenje odobrava vladne varnostne odredbe, ki jih smatra za potrebne. Časopisje naglašja, da želi Grška mir. Venizelosovo časopisje opozarja, da se zveza med Grško in Srbijo ne more raztrgati, a naglašja, da so se ukrenile vojaške odredbe le iz previdnosti in za varnost dežele. Opozicijsko časopisje tudi odobrava mobilizacijo, a naglašja, da je mobilizacija popolnoma neodvisna od političnih vprašanj, ki se mogoče še razvijejo. »Nea Imea« upa, da odstopi Venizelosa vlada.

Gunaris brzojavno pozvan h grškemu kralju.

Atene, 24. septembra. (Kor. ur. — zakasnelo.) Gunaris je bil brzojavno pozvan h kralju.

Kriza v Venizelosovi stranki.

»Vossische Zeitung« javlja 25. septembra iz Carigrada:

Akcija proti Srbiji je po zanesljivih vesteh zopet rodila spor v vladni stranki. Pristaši nevtralnosti hočejo izstopiti iz stranke in v tem slučaju bi se Venizelos ne mogel več držati.

Še je čas za mir, toda vsa Bolgarija je edina pod orožjem.

Sofija, 25. septembra. Listi vseh strank povdarjajo, da mobilizacija ni napadalnega značaja, toda položaj je resen. Oficijelna »Narodni Prava« pravijo: »Evropski požar nam je vedno bližji. Zato je mobilizacija absolutno potrebna. Storitvi smo morali vse potrebno, da bomo kos vsaki eventualnosti.« Drugo oficijelno glasilo »Echo de Bulgarie« piše: »Pod orožje poklicano je bolgarsko ljudstvo isto kakor včeraj, prešinjeno želje po ohranitvi mira, pa istočasno trdno odločeno doseči svoje zahteve. Še je mogoče spraviti mir v

soglasje s pravičnostjo. Ali bo diplomacija zopet pokazala, da ni kos svojim nalogam?«

Takojšen odstop — pa ne bo vojske.

Sofijski dopisnik »Neue Freie Presse« je imel razgovor s članom bolgarske vlade, ki mu je rekel:

Vojski se da izogniti, če nam Srbija takoj odstopi vsaj nesporni del Macedonije.

Bolgari ne smejo takoj dobiti železnice Niš—Solun.

Pariz, 24. septembra. »Journal des Debats« izjavlja, da že takoj od začetka pogajanja z Bolgarijo niso vzbujala veliko upanja, ker se je ravno pred začetkom vojske sklenila med Dunajem, Berlinom in Sofijo vojaška pogodba za evropsko vojsko. Pogodba se ni izpolnila, ker se je bolgarska vlada prepričala, da bolgarska armada takrat ni hotela udariti, toda razmerje je med temi tremi državami ostalo neizpremenjeno. List pravi, da je ententa morala vse poizkusiti, da spravi Bolgarijo na svojo stran. Na noben način pa ententa ne sme dovoliti, da bi Bolgarija že sedaj zasedla zahtevano ozemlje, ker bi takoj prišla v bolgarsko posest železnica Niš—Solun, ker bi s tem hotela Bolgarija postati razsojevalec na vzhodu, kar dobro ve, da je črta velike važnosti za osrednji sili in njune zaveznike. O tej klavzuli je vsako razpravljanje izključeno in to mora ententa neizprosno izjaviti in zahtevati naglega odgovora, ker vsled vojaškega položaja ententa ne more trpeti, da na Balkanu vlada ta zločesta negotovost.

Zadnji predlogi sporazuma Radoslavovu.

Newyork, 25. septembra. (Kor. ur.) »Associated Press« poroča iz Sofije 24. t. m.: Včerajšnji napori diplomatskih zastopnikov sporazuma, da bi bili dovolili z ministrskim predsednikom Radoslavovom so ostali brezuspešni. Včeraj se je nahajal Radoslavov cel dan pri kralju na poletnem gradu v Vrani. Danes se je vrnil v Sofijo. Popoldne izroče diplomati sporazuma svoje zadnje predloge, katerih vsebina ni znana. Dopisnik »Associated Press« je obiskal dopoldne zastopnike sporazuma. Angleški poslanik O Berne mu je izjavil: Bolgarija mobilizira. Položaj je kritičen. Več ne morem reči. Francoski poslanik je naročil slugi: »Nikogar ne sprejemem. Recite, da nisem doma. Ruski in italijanski poslanik baje tudi nista bila doma. Posebni poročevalci

»Associated Press« je brzojavil iz Sofije 24. t. m. popoldne: Mobilizacija silajno napreduje. Vojaki, ki dohajajo, so izborni oblečeni v tople obleke in nosijo dobre škornje. Pričakujejo, da bo bolgarska armada v nekaj dneh pripravljena za vojsko, a jasno je, da ni potrebna naglica.

Radoslavova izjava četverosporazumu.

Glasom vesti iz Sofije je Radoslavov na pritožbo ententinih poslanikov, da je Bolgarija odredila mobilizacijo, preden je odgovorila na zadnje ententine ponudbe, odgovoril, da se mobilizacija ne more smatrati kot odredba, ki ima ost naperjeno proti četverosporazumu. Mobilizacijo je povzročila nota, ki jo je prejel bolgarski poslanik v Nišu in ki naznana, da se je celo ozemlje ob srbsko-bolgarski meji proglasilo za vojni pas.

Bolgarski ultimatum Srbiji?

Kakor poroča »Kölnische Zeitung« 24. septembra, brzojavlja bukaški dopisnik »Corriere della Sera«, da je v poznuri izvedel, da je Bolgarija stavila Srbiji ultimatum. (Vest ni potrjena in nasprotuje kasneje javljeni izjavi bolgarske vlade, da mobilizacija nima agresivnih namenov. Op. ur.)

»Berl. Tageblatt« se poroča s poučene strani, da vest v »Corriere della Sera«, da je Bolgarija Srbiji že poslala ultimatum, ni resnična ali pa vsaj prezigodnja.

Četverosporazum sodi, da bodo Bolgari udarili na Srbijo.

Lugano, 25. septembra. »Corriere della Sera« ima od zunanjega ministrstva inspirirano poročilo iz Rima:

Bolgarska mobilizacija bo trajala 14 dni, potem, če ne bo prej, napade Bolgarija Srbijo. To je grenka resnica, katere nam ne sme vzeti poguma, pa je tudi ne smemo zakrivati. Vendar upanje še ni izgubljeno. Srbska armada se bo v ugodnem goratem ozemlju krepko upirala. Ententa pa mora tudi napraviti odločen sunek. Od Grške in Rumunske ni pričakovati dejanske pomoči. Cilj Nemčije je osvojiti ves vzhod, pa tega ne bo dosegla, če ententa stori, kar zahtevajo razmere. Tudi pariški »Temps« pravi, da je bolgarski nastop gotova stvar in napad na Srbijo neizogiben. Jasno je treba vedeti, da se je na Balkanu zgodil odločilen korak na slabše. Francoska zahteva, da se takoj in krepko pomaga Srbiji, ki na Balkanu ne more dobiti pomoči. Kakor piše »Ruskoe Slovo«, je bolgarska mobilizacija petrograjske di-

LISTEK.

Berta Kenda.

To je eno deklet naših rajskih planin, napojenih sedaj s potoki krvi levjih Dalmatincev in Slovencev, a nasičenih tudi z verolomno, izdajalsko krvjo najhujšega sovražnika naše domovine, brezčastnega Laha. V bližini zaželjenega si večnega počivališča onega pesnika, ki je v preroškem duhu videl pred seboj vse grozote te strašne borbe, ki se sedaj bje za naš rod in dom in ki divja ob tli ljubljani mu Soči, prav poleg tihega večnega spanja našega Gregorčiča, se je dovršila tragedija tega dekleta.

Stara je šele 19 let, še pravi otrok, ki skoro potrebuje materinega negovanja, postave majhne in nežne polti, s plahim pogledom s trpljenja polnimi potezami v drobnem, sedaj bledem obrazu. Izmed desetih še živih otrok — skupaj jih je bilo 14 — je ona druga izmed najmlajših; sester ima osem, brata samo še enega, ker je drugi po zimi v Galiciji kot vojak vsled napora obolel in umrl na tuji zemlji. Očeta nima več, izgubila ga je, ko je bila v dvajnajstem in njena najmlajša sestra v devetem letu, mater pa staro, od težkega dela in bridkosti polnega življenja onemoglo. Njen dom, borna mala hišica z vrtom, ki komaj izda za potrebe male družinice, ki leži v Tolminu, kjer je ostal njen edini

brat, mizar, sedaj brez dela. Razun najmlajše sestre so vse druge preskrbljene deloma z delom svojih pridnih rok, deloma, za borne razmere, iz katerih so zrastle, srečno poročene.

Že v zgodnji mladosti so morale vse zapustiti svoj materini dom. Da bi tudi Berta ne ostala doma materi v breme, sebi pa v pomanjkanje, je bila tudi ona v svoji rani mladosti — štela je šele 13 let — prisiljena vreti se v oni tok nesrečnih naših deklet, ki valovi vsako leto iz naših primorskih gor doli v ravan, da si v tujih mestih z delom svojih rok ustvari materialne predpogoje za življenje. V Gorici, v Trstu in v Dalmaciji je že bila kot služkinja pri tujih gospodskih družinah — sedaj pa leži v deželni bolnišnici v Ljubljani, hudo bolna, z odrezano desno nogo, še vedno med življenjem in smrtjo.

Sel sem k njej. Stopim v bolniško sobo. Ravno vratom nasproti je ležalo na postelji mlado, drobno deklet, bledega obraza z izmučenimi potezami, povzročenimi po groznem trpljenju dolgih dveh mesecev. Še predno vprašam prijazno usmiljenko, mi srce pove, da mora izmed treh bolnic, ki leže v sobi ta biti ona, ki jo iščem. Prisedem k njej in nekako nehoti mi uide pogled na vznožni del postelje.

V srce me je zabolelo, ko zapazim, da mi samo nad levo nogo vbočena odeva pove, da leži pred menoj mlado življenje z odrezano desno nogo. Lahna rudečica na njenem sicer bledem obrazu mi priča, da sem ji s tem svojim nepremišlje-

nim pogledom povzročil spomine na vse njeno neznosno trpljenje.

Polagoma po izmenjavanju prvih besed, mi na moje rahlo vprašanje začne z drhtečimi ustnicami in zatajenim jokom praviti o svoji nesreči:

»Ob izbruhu vojne z Italijo sem sicer zbežala s svojo materjo iz Tolmina v Ljubljano. A v srcu mi je vedno nekaj pravilo, da naj se vrnem v Tolmin, kjer bi lahko kot izučena bolniška strežnica pomagala našim vojakom. Skupaj z drugimi tovarišicami smo opravljale svoje opravilo večnoma tako-le, da smo v Tolminu pripravljale razna okrepčilna jedila, ki smo jih nosile do nekega gotovega mesta onim vojakom, ki so se vračali iz bojne črte na Krnu.

Bilo je 29. julija. Popoldne ob 4. uri sem ravno v gostilni »Pri Kranjcu« v Tolminu popila z vinom nekaj steklenic, da jih ponesem do onega mesta. Kar v zraku zašumi in zažvižga, nato grozen pok in v istem hipu se zgrudim vsa v krvi na tla, zadeta po granatnem kosu ravno v kleno. Na obvezovališču sem dobila prvo pomoč, nakar so me prepeljali v Ljubljano. Ker mi je pa ostal v nogi še kos granate, morala sem petkrat podvreči se težki in mukopolni operaciji. A brez uspeha! Noga je začela gniti, tako da sem bila primorana, če sem hotela ohraniti si življenje, pustiti, da so mi visoko nad kolonom odrezali nogo.«

»Trpite li hudo?«

»Sem prestala neznosne muke, a sedaj je že bolje.«

Uboga revica! Že dva meseca leži nepremično na postelji, ker si sama ne more nič pomagati, tako da je od zaležanja dobila na hrbtu veliko rano, ki njeno že itak grozno trpljenje še pomnoži.

V srce me je ganilo, ko sem preč sobo po usmiljenki izvedel kako potrpežljivo in udano v božjo voljo prenaša svoje trpljenje: »Vsako nedeljo popoldne, ko imam več časa na razpolago, moram priti k njej in na glas moliti z njo rožni venec. Kako rada ji strežem in izbiram za njo kolikor morem najboljša jedila, ker vidim, da je potrebna in ker tako lepo in udano prenaša svoje bolečine.«

A kaj jo čaka?

Če se posreči umetnosti zdravnikov rešiti ji življenje, kar jim Bog pomodi, leži pred njo življenje prazno brez žarka sreče, le polno bridkih spominov na svojo nesrečo in svojo revščino!

Še pred nedavnim časom se je čitalo v nemških listih poročilo nekega nemškega poročevalca, kako je z občudovanjem gledal junaško delo deklet, ki so v smrtni nevarnosti svojega lastnega življenja v bojno črto na Krn nosila okrepčila hrabrim braniteljem naše lepe domovine tam doli ob Soči ter s svojim junaškim činom pripomogle do onih slavnih zmag, ki jih naša armada vojuje ob prelesni, temno-zeleni Soči.

Tu je ena onih heroičnih planinskih deklet! V izpolnjevanju vzyišenege svoje-

plomate čisto presenetila. Večina pravijo, da oznanja vojsko proti Srbiji. Eden diplomatov je rekel: »Igre je konec. Bolgarija bo napadla Srbijo.«

»Daily News« piše o tem: Ne ve se, kakšna jamstva je dobila Bolgarija od osrednjih sil in entente. Gotovo pa je pripravljena akcija, ki zna imeti dalekosežen vpliv na bodočnost Balkana in razvoj evropske vojske, kajti mobilizacija pritiska na Bolgarijo s preveliko silo in zato se ne bo mogla dolgo nadaljevati kot navadno varnostno sredstvo.

Italija in Rusija proti bolgarskim narodnim zahtevam.

»Berliner Tageblatt« poroča iz Sofije, da sta ruski in italijanski poslanik v Sofiji dobila nalog, naj nemudoma odpotujeta, kakor hitro bi se Bolgarija skušala približati uresničenju svojih narodnih zahtev proti Srbiji.

Vojaške vesti iz Bolgarije.

Bolgarska armada šteje 40 pešpolkov po 3 bataljone, 10 topničarskih polkov s 3 baterijami po 4 topove, 10 polkov konjenice, 5 pionirskih bataljonov, 1 železničarski bataljon, 1 brzojavni bataljon in enega za tehnična dela. Vojno moč štejejo na 212.000 mož, kateri se pridruži še 50.000 bolgarske narodne brambe in 50.000 macedoncev in 1200 topov. V balkanski vojni je štela armada okoli 350.000 mož.

Za vrhovnega poveljnika je sedaj imenovan prestolonaslednik princ Boris, za načelnika generalnega štaba general Savov.

Kako se vrši bolgarska mobilizacija.

Milanski »Secolo« prinaša preko Londona: V Atene došle brzjavke javljajo podrobnosti o bolgarski mobilizaciji. V soboto ponoči so ustavili blagovni promet na železnicah. V nedeljo zvečer je car Ferdinand podpisal mobilizacijski ukaz za 5 divizij. Istočasno je iz Sofije odjezdilo več konjeniških polkov neznano kam. Iz Francije so odpoklicani vsi bolgarski častniki pri francoski armadi.

Bolgarska opozicija z vlado.

Sofija, 24. septembra. Genadijev je javno izjavil, da odobrava odločitev vlade. S tem so izgnila vsa nasprotstva med vlado in zbornico. Iz javne opozicijskih strank je spoznati, da niti ena ne bo delala vladi težav. Bolgarski narod pričakuje bodočih dogodkov z enako edinostjo kakor leta 1912.

Petrograd ogorčen radi bolgarske mobilizacije.

Pariz, 26. septembra. (Kor. ur.) Petrogradski dopisnik »Tempsa« poroča: Postopanje Bolgarije je povzročilo v Petrogradu najživahnejše ogorčenje.

Bolgarsko poslanstvo v Parizu snelo zastavo.

Lyon, 26. septembra. (Kor. ur.) »Progress« poroča iz Pariza: Na bolgarskem poslanstvu ne veje več zastava, vendar je poslanik še v Parizu. Nekateri časniki so na svoje vprašanje, če se pripravljajo odhod, dobili odgovor, da to še ni sklenjeno, vendar se morejo dogodki prenehati in položaj nenadoma izpremeniti.

ga prepričanja in v zavesti, da se bje najkrivičnejši boj za našo Sočo, za naše rajске planine in naš dom, je to navadno deklet naših gor padlo v nesrečo kot žrtev nesramne lakomnosti tolovajskega Laha.

Berta Kenda ima pridno in dobro mater, a staro in onemogo brez zadostnih sredstev, ki sedaj še sama s svojo starejšo hčerjo živi kot revna begunka grenko in pomilovanja vredno življenje. Še vsa potra in razdvojenca vsled težke zgube svojega sina, prenaša sedaj neizmerno težko svojo žalostno usodo, ko njena mlajša hčerka z odrezano nogo visi med življenjem in smrtjo. Vsak dan zahaja v bolnišnico k njej — a praznih rok in s solzami v očeh.

Ponosna virtualna zavest posameznika, da slovenski rod nima samo toliko in toliko hrabrih braniteljev, ki se kot tigri branijo pred zahrbtnim napadom tolovajskega Laha, temveč tudi dekleta, ki se ne strašijo stati med junaškim borcem s samaritansko postrežbo na strani, ta zavest nam ne pomaga nič! Kdor ni izbran za fronto, ta naj po svojih močeh prispeva na oltar domovine s tem, da skuša z gnojnimi sredstvi omiliti in lajšati neznožno bolnih revežev, ki so vsled vojne prišli ob svoje zdravje, ob svojo srečo in svoje vse!

»Bog in dobri ljudje Vam bodo gotovo pomagali« sem ji rekel, ko sem ji pri odhodu stisnil ponujeno mi levico. S solzami v očeh in z izrazom rahlega upanja na lažje prenašanje njene nesreče, sem jo zapustil na žalostnem ležišču.

Naj bi tudi res žrtev, ki jo je Berta Kenda doprinesla v prid tolikim in tolikim nesrečnim vojakom-ranjenecem, ki so s svojo krvjo branili vpad sovražnika v naše domove, našla odmev v srcih vseh Slovencev!

—ič.

Srbija bo izpraznila Macedonijo brez boja.

Lugano, 24. septembra. Italijansko časopisje sodi, da bo Srbija v slučaju bolgarskega napada Macedonijo izpraznila brez boja, da zbere vse svoje sile proti avstrijsko nemški armadi.

Srbski kronski svet.

»Südslavische Korrespondenz« javlja 24. septembra iz Bukarešte: Po neki vesti iz Nisa se je ministrski predsednik Pasič z ostalimi ministri podal v Kragujevac, kjer se ima vršiti kronski svet pod predsedstvom prestolonaslednika.

Dan poprej so prišli k Pasiču skupno vsi poslaniki četverosporazuma in so mu stavili zadnji nujen predlog, kateri bo po sodbi entente znal zboljšati kritičen položaj, če ga Srbija sprejme. Pasič je baje odgovoril, da ima zadnjo besedo pri sklepanju o tem predlogu krona, na kar so ententini zastopniki odšli.

Po kronskem svetu se Pasič poda h kralju Petru, ki se je že vrnil v kopališča v Topolo.

Razgovor s Pasičem.

Izdajatelj bukareškega »Journal des Balcanes«, ki je obenem tudi glavni urednik ofizilozne »Independance Roumaine« je te dni imel razgovor s srbskim ministrskim predsednikom Pasičem, ki je izjavil:

Mi smo pripravljene na vse in zaupamo v končno zmago naših skupnih stremeljenj. Sicer se pa mora izpolniti svojo dolžnost. Če bi bili mi po nesreči zmagani, bi ne bili edini premaganci. Doleta bi nas ista usoda kakor Evropa in Evropa ne more in ne bo nikdar potlačena in spravljena s sveta. Če pa zmagati osrednji sili, ne bodo nevtalci, ki ju niso napadli, prav nič hvaležni. Vsakdo ve, da tem nevtalcem ni manjkalo poželjenja po napadu, pa samo vsled strahu niso udarili. Ta vrsta nevtalcev nima ničesar pridobiti, če obdrži puško do konca ob strani. Položaj premaganega sovražnika bo morda boljši, vsekakor pa častnejši nego pri teh nevtalcih.

Rumunija in mobilizacija Bolgarije in Grške.

Bukarešt, 25. septembra. (Kor. urad.) Včeraj je zboroval ministrski svet. Po poročilih, ki vsa naglašajo, da položaj, ki ga je ustvarila mobilizacija Bolgarije in Grške, ni tak, da bi mobilizirala tudi Rumunija.

Bukarešt, 25. septembra. (Kor. urad.) »Agence Roumaine« poroča: Oficijozna »Independance roumaine« piše: Ministrski svet, ki se je pečal z zunanjim položajem, je vzel na znanje, da sta mobilizirali Grška in Bolgarija. Ministri so vsi sodili, da novi dogodki niso taki, da bi se morale izpremeniti do zdaj zasledovane vodilne smeri rumunske politike. Naše čete ostanejo zato še naprej zbrane ob naših mejah. Vprašanja o oblegovalnem stanju, o katerem govore gotovi listi, se ministrski svet ni niti dotaknil.

Rumunija in vrvenje na Balkanu.

Bukarešt, 24. septembra. (Kor. urad.) Francosko glasilo rumunske vlade »Independance Roumaine« piše v članku, kako je avstrijsko-nemški nastop proti Srbiji in bolgarska mobilizacija vplivala na Balkan. List pravi: Proti sklepu osrednjih sil, ki je bil že pred daljšim časom sklenjen in eskompitiran, se ne more nič reči. Ker je zveza 190 milijonov ljudi z ostalim svetom pretrgana, tedaj skušajo stopiti v zvezo z azijsko celino. Glavni namen je priti Turčiji na pomoč, Avstrija pa hoče končno poravnati svoj račun s Srbijo.

Bolgarski slučaj je bolj zamotan. Ententina obljuba, da bo po vojni dala Bolgariji v pogodbi iz leta 1912. določene dele Makedonije, bolgarskih voditeljev ne zvaži na njeno stran. Kot misleči može se vprašujejo, kaj se pa zgodi, če četverosporazum ne zmagaja. Res je mogoče, da Italijani pridejo preko Valone, Angleži in Francozi začno prodirati čez kako egejsko pristanišče; toda v Sofiji pravijo, da je ta stvar zelo dvomljiva. Bolgari tudi pravijo: Zmaga Nemčije in Avstrije nam bo izpolnila vse naše zahteve; zmaga entente pa bo imela za posledico povečano Srbijo.

List pravi, da trenutek ni prav primeren, da bi se bavil z vprašanjem Grške, ki koleba med tradicionalno sovražnostjo proti Bolgariji in pa strahom, da se sama vlovi v zanjko, če bi sama pripomogla spor razširiti. Ni potreba izražati še več domnevanj, ki jih jutrišnji dan ovzre.

List konča: Porabimo priliko in zahtevajmo še enkrat med Rumuni slovo in mir, da se ljudstvo obvaruje pred tendencioznimi vestmi, ki so često izmišljene. Te vrste časopisje gotovo ne služi našim interesom.

Bolgarija in Rumunija.

Bukarešt, 24. septembra: Bolgarski poslanik Radov je po naročilu svoje vlade sporočil ministrskemu predsedniku Bratianu, da bolgarske vojaške priprave niso naperjene proti Rumuniji. Istočasno je izjavil rumunski poslanik v Sofiji, da Rumunija

nima v načrtih nobenih vojaških odredb proti Bolgariji. Sestanek obeh trgovinskih ministrov v Radomu je zelo dobro vplival na odstranitev obstoječih zaprek.

Bolgarska vlada uradno dementira vest bukareških listov »Demineata« in »Adeverul«, ki sta javljala, da je Radoslavov na shodu vladnih strank, da bo Bolgarija poračunala z vsemi svojimi nasprotniki in da se je Rumunija proti osrednjima silama zavezala ostati nevtalna. Ministrski predsednik ni govoril ne o enem ne o drugem, ampak samo o potrebi oborožene nevtalnosti.

Rumunija ne zaupa Bolgariji.

»Giornale d'Italia« poroča iz Bukarešte, da je imel rumunski ministrski poslanik v Sofiji dolg in važen pogovor z bolgarskim ministrskim predsednikom Radoslavovom. Le-ta je prosil poslanika, naj zagotovi rumunsko vlado, da goji Bolgarija miroljubno mišljenje. Kljub temu presoja v Bukareštu obnašanje Bolgarije za dvoumno.

Rumunska politika se ne izpremeni.

»Frankfurter Zeitung« javlja 25. septembra iz Bukarešte: Iz ententi blizu stoji se poroča, da ostane Rumunija tudi zanaprej nevtalna.

Sporazum med tremi, razun s Srbi.

Milan, 24. septembra. »Secolo« javlja iz Londona: Kakor se zdi, se je Bolgariji posrečilo doseči sporazum z Rumunijo. Da bo ostala nevtalna, da v gotovem času, ki bi imel nastopiti kasneje, vrne Dobrudžo. Tudi z Grško so se pogovori končali za Bolgarijo ugodno, ker bo Grška tudi tedaj nevtalna, če bi Bolgarija Makedonijo zasedla s silo. — »Corriere della sera« pa izve iz okolice bolgarskega poslanstva, da stoji bolgarska mobilizacija v najožji zvezi z akcijo osrednjih sil proti Srbiji.

Popolen ruski poraz pri Novem Aleksinjecu. — Prodiranje zavezniških čet proti Minsku. — Nad 5500 ujetnikov.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 25. septembra. (Kor. urad.) Uradno se razglša:

Položaj na severovzhodu je neizpremenjen.

V vzhodni Galiciji se ni nič važnega zgodilo. Proti naši volhinjski vojni črti je podvzel sovražnik zopet celo vrsto deloma zelo ljutih napadov, ki so dovedli na posameznih točkah v naše jarke, a so bili povsod krvavo odbiti. Rusi so imeli velike izgube. Število včeraj in predvčerajšnjim ob Ikvi ujetih sovražnikov znaša 20 častnikov in približno 4000 mož.

V gozdih in v močvirju ob spodnjem Stiru napredujoča avstrijska kavalerija je sovražniku zopet iztrgala nekaj vztrajno branjenih krajev.

V Litvi so prodrle naše čete do Krasznaya.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Dunaj, 26. septembra. Uradno se razglša:

Sovražnik je tudi včeraj nadaljeval pri Novem Aleksinjecu svoje poizkuse, da z velikimi silami prodre našo bojno črto. Bitka, ki se je bila več dni, se je končala s popolnim porazom za Ruse. Kjerkoli se je sovražniku začelo posrečilo, da je vdrl v kak naš strelski jarek, je bil povsod z velikimi izgubami vržen nazaj po rezervah, ki so prihiteli na bojišče. Še včeraj popoldne in zvečer se je južno od Novega Aleksinjca izjavilo deset ponovljenih ruskih napadov in vzhodno od Zalošč so bili kot ujetniki odvedeni tisti sovražni oddelki, ki so si napravili skozi sestreljene naše ovire pot v naše postojanke. Na bojni črti Ikva—Stir je opešalo sovražno delovanje. V vzhodni Galiciji je bilo mirno. V Litvi boreče se c. in kr. vojne sile so vrgle sovražnika pri Krasznayu na vzhodni breg Ščare nazaj.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 25. septembra. Wolff poroča iz velikega glavnega stana:

Vojna skupina generalfeldmaršala pl. Hindenburga.

Ruski napadi pri Lennawadenu kakor tudi pri Vilejki in pri Rabunu so bili odbiti. Nadaljujejo se naši napadi na bojni črti južno od Solija. Našem prodiranju v splošni smeri proti Smorgonu—Višnevu zahodno od Zaberezine—Djelaticega (ob izlivu Berezine v Njemen) se Rusi še upirajo.

Pri Friedrichstadtu je sestrelilo nemško letalo ruski aeroplan.

Drobnarije iz Rumunije.

Bukarešt, 25. septembra. Kralj je sprejel ministrskega predsednika Bratianu in je imel nato v navzočnosti prestolonaslednika daljši razgovor z vojnim ministrom.

Nekaj študentov je demonstriralo proti osrednjima velesilama. Policija jih je razgnala. Rusosilski agitatorji, med njimi vpokojeni general Crainiceanu, Delavrancea, Filipescu in Take Jonescu vabijo poslance somišljenike na shod v nedeljo na razgovor o nadaljnjem postopanju. Splošno se sodi, da ti rusofili položaja ne bodo predurčali.

Kakor poroča konservativna »Moldava«, da odstopi finančni minister Costinescu, ki je povzročil največ gospodarskih neuspehov in nezadovoljnosti. Vlada hoče svojo politiko izpremeniti, in ker se mora rešiti Bratianu, so našli »grešnika« v finančnem ministru.

Balkanski diplomati pri ententi.

London, 25. septembra. Reuter poroča: Grey je včeraj sprejel po vrsti vse balkanske poslanike. Grški poslanik je naznanil, da mu je njegova vlada brzjavila, da smatra bolgarsko mobilizacijo kot čin čisto najbolj priproste previdnosti.

Francija ponudila Grčiji denarno pomoč.

Atene, 24. septembra. (Kor. urad. — Zakasnelo došlo.) »Messenger d'Athenes« izve, da se je izjavila Francija pripravljena, da otvori grški vladi kredit v višini 100 milijonov frankov v pokritje vojaških izdatkov.

Turško-bolgarska pogodba podpisana.

Sofija, 24. septembra. (K. u.) Uradna »Narodni Prava« javljajo:

Včeraj je bil v Dimotiki podpisan od bolgarskih in turških delegatov zapisnik o izročitvi turškega ozemlja Bolgariji.

Vojna skupina generalfeldmaršala princa Leopolda Bavorskega.

Severno od Korelipešga se Rusi trdovratno branijo. Naše čete so naskakovale mesto Negejeviči (severovzhodno od Novega Grodeka) in so odbile več močnih protinapadov. Vzhodno in južnovzhodno od Baranovičev napreduje naš napad na zahodnem bregu Ščare. Ujetih je bilo nekaj sto Rusov. Zahodno od Medvedičega in južno od Lipskega je dosežena Ščara. Pri vojni skupini generalfeldmaršala Mackensena in na južnovzhodnem bojišču je položaj neizpremenjen.

Najvišje vojno vodstvo.

Berlin, 26. septembra: Veliki glavni stan:

Vojna skupina generalfeldmaršala pl. Hindenburga.

Obnovljeni ruski napadi so odbiti vzhodno od Vilejke. Ljuto se bojujejo zahodno od Vilejke. Na bojni črti med Smorgonom in Višnevem smo na več mestih vdrl v sovražne postojanke. Boj še traja. Severovzhodno od Zalurezine je vržal naš napad Ruse čez Berezino nazaj. Južno od tam pri Djelatitših in pri Ljubči se je dosegel Njemen. Ujetih je bilo 900 Rusov in zaplenjeni sta bili dve strojni puški.

Vojna skupina generalfeldmaršala princa Leopolda Bavorskega.

Sovražnik je potisnjen dalje nazaj. 500 Rusov je bilo ujetih.

Vojna skupina generalfeldmaršala pl. Mackensena.

Položaj je neizpremenjen.

Južnovzhodno bojišče.

Pri nemških četah se ni nič važnega zgodilo.

Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Iz Petrograda se poroča 24. septembra: Veliki generalni štab naznanja: Nemško letalo je vrglo bombe na Šlok. Vsled ognja naših čet, se je hitro spustilo za nemškimi strelskimi jarki na tla. Tekom nekega boja za vasjo Snilling ob Ekavi v okolici kolodvora v Grosseckau so Nemci zbežali in popustili mnogo ročnih granat, patron in kuhinjske posode. Ogorčen boj je izbruhnil pri vasi Kalnen v okolici kolodvora v Neugut. Vas je prehajala iz roke v roko. V okolici Dvinska je ostal položaj neizpremenjen. Pri bajonetnem naskoku v bližini pristave Steinsee, zapadno od Sventenskega jezera, smo ujeli 1 častnika in nad 100 vojakov ter uplenili eno strojno puško. V okolici Smeline smo uplenili strojno puško.

okolici Novoaleksandrovsk dve strojni puški in ujeli nad 200 mož. Neka višina je šestkrat menjala posestnika. V okolici Smorgona na fronti jugovzhodno od Vilne in ob Gaviji vzhodno od Lide so se povsodi vršili boji, ki so bili čisto zelo ljuti. Na desnem bregu Malczodza, ki je eden levih pritokov Njemen, se je vršilo pri prehodih ob njegovem zgornjem teku in v bližini Oginskega kanala več resnih akcij, ki so jih spremljali bajonetni boji. Pri vseh teh zelo pogostih bojih in bojnih činih zadnjega časa dajejo naše čete neprestano dokaze svojih sposobnosti, svoje hrabrosti in žilavosti, ki se zrcalijo vedno večjem ogorčenju sovražnika. V okolici severozapadno od Dubna so se polastile naše čete kljub naporom sovražnika, da bi zadržal našo ofenzivo, vasi Voznica na levem bregu Ikve. Ujele so zopet 26 častnikov in 1400 mož in uplenile 3 strojne puške. V okolici vsi Dvornice, jugozapadno od mesta Kremenice, so se polastile naše čete ene izmed višin in ujele 2 častnika in 100 mož. V okolici severno od Zalesčikov smo pregnali sovražnika iz vasi Vorvolince in Hinkovce. Kavalerija je udarila za poraženim sovražnikom. Del Avstrijev je bil posekan, drugi del ujet. Naša konjenica je nadaljevala svojo hrabro akcijo in na konju udrila v vas Prusy (jugozapadno od Tluste). Pri novem spopadu s sovražnikom je zopet ujela veliko Avstrijev in uplenila mnogo orožja.

BITKA PRI VILNI.

»Times« prinašajo iz Petrograda poročilo o poizkusih ruske vilnske armade, da bi prodrla. Poročilo se med drugim glasi: Nemci niso Vilne samo skoraj popolnoma obkolili, marveč so velike množice sovražne konjenice iztikale po ozemlju na severni strani ter križale ruske zvezne črte. Umaknitev iz Vilne se vsekakor ni zgodila niti trenutek prej. Hindenburg je upal, da bo mogel vilnsko armado ali prisiliti k boju ali pa k umaknjenju proti jugu. Ako bi se bilo to zgodilo, bi bila pri drugih armadnih oddelkih severno od Ščare gotovo nastala nevarna zmeda. Da se temu izogne, je vilnska armada krenila proti vzhodu. Tu je pa zadel na sovražnika. Pri bitki, ki se je nato razvila, so se morali Rusi razpostaviti tako, da so bili s hrbtom obrnjeni proti Vilni.

RUSI UŠLI PRI VILNU GROZEČI JIM NEVARNOSTI OBKOLITVE.

Rotterdam. Petrogradski poročevalec fista »Daily News« trdi, da so se ruske vojske skupine pri Vilnu izvile grozeči jim obkolutvi.

NEMŠKO PRODİRANJE PROTI MINSKU.

Basel. »Baseler Zeitung« poroča: Nemci prodirajo neovirano proti Minsku in sicer naravnost na severno rusko krilo. V Petrogradu se splošno sodi, da se Minsk ne bo mogel dalje držati. Izpraznjen Rige in Dvinska je končana. Tudi Minsk so že zapustili vsi konzuli prijateljskih držav.

POLOŽAJ V DVINSKU.

Kodanj, 26. septembra. Neka petrogradska brzjavka pravi, da je prebivalstvo v Dvinsku vsled silnih bojov v bližini mesta v največji meri vznemirjeno. Ne prestano se čuje grmenje topov. Nemški letalci se vsak dan pojavljajo nad mestom in mečejo bombe. En sam dan se je prikazalo nič manj kot deset letal in dva Zeppelina.

VESTI IZ RIGE.

Krakov, 25. septembra. »Dziennik Poznanski« poroča iz Rige, da je zadnji čas dospelo tje kaj iz notranje Rusije več ruskih tovarnarjev, ki so otvorili lastne pisarne za nabiranje delavcev. Delavcem se zagotavlja visoke plače, predumji in prosta vožnja do kraja, kjer se nahaja tovarna. Mnogo delavcev, ki so bili ostali v Rigi, se je oglasilo in so jih takoj odpustili. — Iz Rige se vedno izvažajo zasebno lastnino, in ker to ni več mogoče z železnico, se poslužujejo navadnih vprežnih voz; po cestah v notranjo Rusijo se pomikajo brezkončne kolone takih voz.

MACKENSEN ZOPET ODLIKOVAN.

Berlin, 26. septembra. Cesar Franc Jožef je podelil generalfeldmaršalu plem. Mackensenu veliki križ Štefanovega reda.

SMRT RUSKEGA LETALCA.

Stockholm, 26. septembra. Najslavnejši ruski vojaški letalec W. Jagelow je na povratku z opazovalnega poleta našel smrt. Jagelow je bil sin generala. Vsled njegovega delovanja ob Pilici in pri Lodzu je postal znan po celi Rusiji.

POSKUŠEN NAPAD NA CARJA.

Bukarešt, 26. septembra. »Moldova« poroča, da se je zadnje dni poskušal napad na carja, pa je bil preprečen. Ko se je izvedelo, da so napadalci prijeti, je prišlo v Petrogradu in Moskvi do takih nemirsov, da je moralo nastopiti več polkov,

CAR ZAUPA GOREMIKINU.

Stockholm, 26. septembra. Petrogradska brzjavna agencija razširja vest, da je car Goremičinu zagotovil, da mu popolnoma zaupa.

VIHARNO ZBOROVANJE ZASTOPSTEV RUSKIH MEST.

London. (Kor. ur.) »Daily Telegraph« poroča iz Petrograda: Zborovanje zemstev v Moskvi je bilo dostojno. Na shodu zastopnikov mest so pa bile razprave zelo burne. Močna večina je odklonila predlog o sestavi odgovornega ministrstva.

Kodanj. Zemstva so sklenila, naj carju izročijo sklepe posebno odposlaništvo pod vodstvom kneza Lvova in moskovskega župana.

DELAVSKE STAVKE NARAŠČAJO.

Kristijanija, 26. septembra. »Dagens« poroča iz Petrograda: Kljub vsem odredbam delavske stavke naraščajo. Do torka

ponoči je v Petrogradu stavkalo 38.000 delavcev.

STAVKE V MOSKVI.

Kodanj, 25. septembra. (K. u.) »Politiken« poroča iz Petrograda: V mnogih moskovskih tvornicah stavkajo delavci. Moskva je bila en dan brez časopisov. Magistrat poziva delavce, naj prično zopet delati.

KLIC PO DIKTATORJU.

Kodanj, 26. septembra. Iz Petrograda poročajo: Vsled naraščajočih nemirov postajajo v časopisju desnice vedno glasnejše kliče po diktatorju. »Ruskaja Snama« zahteva razpust vseh korporativnih zvez.

BARK V LONDONU.

London, 25. septembra. (Kor. urad.) Reuter poroča: Ruski finančni minister Bark ostane več dni v Londonu. Včeraj ga je sprejel kralj. Posvetovanja z zakladnim kancelarjem Mac Kenno še niso končana.

Italijani obstreljevali bolnišnico 'Rdečega križa' v Gorici.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 25. septembra. (K. u.) Uradno se razglša: Na tirolski bojni črti je otvorila naša artiljerija ogenj zdaj tudi na Ortlerju. Sovražni oddelek, ki je bil prodiral v dolini Ceden, je bežal do S. Caterine, drugi oddelek je bil vržen iz njegove postojanke zahodno od Königspitze. Vzhodno od zgornje doline Daone so izčistile naše čete Cenio-Latolo od sovražnika.

Na bojni črti v Dolomitih se je izjalovil napad na našo postojanko na Col di Bois. Alpini, ki so se prostovoljno javili, da napadejo, so imeli velike izgube.

V koroškem in v primorskem obmejnem ozemlju se ni zgodilo nič važnega. Zahodno od Ronkov je bil po eksploziji uničen nek prevoznik sovražni žrakoplov. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Dunaj, 26. septembra. Uradno se razglša:

Delovanje Italijanov se je omejevalo včeraj na ljuto obstreljevanje po genfski zastavi daleč označeno bolnišnico »Rdečega križa« v Gorici. Sovražna artiljerija je ta sanitetni zavod petkrat zadela in je ena granata vdrla v operacijsko sobo. Nadalnjih 53 krogelj je padlo v neposredno bližino poslopja. Vojaškega smotra to postopanje, ki nasprotuje določilom mednarodnega prava, ni imelo, ker se daleč okoli niso nahajale čete.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

Rim, 23. septembra. V noči na 21. september je prišel eden naših oddelkov, ki so v temi prodirali, na Monte Melinu pri križišču doline Daone z Judikarijami, do postojank, katere je sovražnik utrjeval. S svojo spretnostjo so predrl žične zakepe in deloma razdrli strelske jarke.

Dne 22. in v noči na 23. september so naše čete odbile sovražne napade na naše od Malga Pra, od Bertoldi in pri Monte Costonu, na Sasso d'Istria in pri Tolza-regu in na griču Sv. Marije v tolminskem odseku naprej potisnjene postojanke.

Rim, 24. septembra. Na visoki planoti severozahodno od Arsiera so naše čete osvojile močno postojanko na Monte Corton. S spretnim obkoljevalnim manevrom se je našim že posrečilo postojanko skoro popolnoma obkoliti. Sovražne kolone so se na to močno trudile, da bi napredovanje naše obkolitve dne 18. in 19. septembra zadržale z ljutimi napadi, ki so se pa vedno izjalovili ob trdovratnem odporu naših čet. Včeraj je padla postojanka v naše roke. Posadka je v malih skupinah po različnih potih poskušala uiti naši obkolitvi, pustila pa je v naših rokah 5 častnikov, 118 mož, veliko množino municije, ročnih bomb, eksplozivnega in drugega materijala.

Na Krasu je sovražnik zvečer dne 23. septembra napadel gozd Ferro di Cavallo (katerega nikjer ni. Op. ur.), katerega smo pred kratkim osvojili. Po ljutem boju je moral napad opustiti. Sovražno letalo je vrglo tri bombe na Tonnezzo, pa ni povzročilo nič škode.

Dunaj, 25. septembra. (Kor. ur.) Iz vojnega poročevalskega stana se naznanja: V noči na 21. t. m. se je posre-

čilo nekemu lastnemu oddelku na Monte Meline pri izteku Val di Daone v judikarsko razpoko, da se je v varstvu teme približal postojankam, ki jih je sovražnik ojačeval, ter je porušil žične ovire in del okopov. 22. in v noči na 23. so naše čete odbile sovražne napade proti našim naprej potisnjenim postojankam pri Palga pra del Bertoldi. (?) (Morda je mišljena Mga Barcola), severozapadno od Monte Costona pri Sasso di Stria v prostoru Falzagora in na višini Sv. Marija v tolminskem odseku.

Cadorna.

Odstop italijanskega mornariškega ministra.

Bern. (Kor. ur.) Italijansko časopisje poroča, da je kralj Viktor Emanuel sprejel odstop mornariškega ministra Vidale. Lugano. Ministrski predsednik Salandra prevzame začasno mornariško ministrstvo. Uradno se izjavlja, da je admiral Vidale odstopil kot mornariški minister zaradi slabega zdravja.

Vpokojen laški zborni poveljnik.

Rim, 26. septembra. (Kor. ur.) Generalni poročnik Rouelle, poveljnik 6. armadnega zbora, je upokojen.

Nove internacije v Ali.

Dunaj, 26. septembra. Politična korespondenca poroča: Prebivalstvo obmejnega kraja Ale, ki so ga Italijani zasedli konec maja, se z »odrešitelji« ne more sprijazniti. Takoj po vходу Italijanov v Ale so odpeljali v notranjo Italijo osebe, ki so se jim zdele sumljive. Sedaj so vnovič internirali veliko število oseb iz Ale. Uradno sicer pravijo, da se je to zgodilo radi gospodarskih prestopkov dotičnih oseb. Skoro gotovo so pa Italijani internirali te osebe, ker so bile zelo mrzle napram laškemu gospodarstvu.

Vojni hujskači ostali doma.

»Avanti« objavlja imena oseb, ki so bili spomladi glavni hujskači za vojsko, sedaj so se pa odtegnili vojski.

Park avtomobilov pogorel.

Berlin, 26. septembra. »Giornale d'Italia« poroča, da je v Genovi pogorel park tovornih avtomobilov, ki so bili pripravljeni, da jih nalože. Krivdo pripisujejo nemškemu agentom.

Škandali v laški vojni upravi.

Chiasso. (Kor. ur.) Škandali v italijanski vojni upravi se vedno bolj množe. V Krminu so dognali velike goljufije pri dobavi težke klavne živine. Lopate in drugo orodje 3. ženijskega polka je bilo tako slabo, da se je takoj razbilo. Usnje v florenškem vojaškem skladišču je bilo ponarejeno.

Angleški premog za Italijo.

Curib, 26. septembra. Angleška bo Italiji do konca oktobra dobavila 100 tisoč ton premoga.

Strašno neurje v Italiji.

Rim, 26. septembra. (Kor. ur.) Strašno neurje je povzročilo v Rimu, Toskani in Liguriji ogromno škodo. Pri Rapallu se je podrl železniški most, tako da so morali ustaviti promet. Cesta ob Rivijeri je na večih mestih pretrgana. Neurje je zahtevalo tudi nekaj človeških žrtev.

Nova francosko-angleška ofenziva na celi fronti. — Blizu 5000 ujetnikov.

Nemško uradno poročilo.

Berlin, 25. septembra. Wolff poroča iz velikega glavnega stana:

Na celi bojni črti od morja do Vogez se je pomnožil sovražni ogenj in se je razvil vzhodno od Yperna med prekopom La

Bassée in Arrasom do skrajne ljutosti. Po deloma 50urni najmočnejši artiljerijski pripravi pričakovani napadi so se pričeli. Med železnicama iz Yperna—Rouler in v Comins so danes jutraj prodirali Angleži. Njih napad na severnem krilu je do boju

v bližini pred in v naših postojankah že odbiti.

Dalje napadajo severovzhodno in južnovzhodno od Armentieresa in severno od prekopa La Bassée. Uporabljali so pri tem tudi pline in smrdljive bombe.

Dne 23. septembra zvečer so udrili Francozi, kakor se je naknadno izvedelo, v naše razstreljene jarke pri Souchezu. Vrženi so bili takoj iz njih. Včeraj so bili zopet odbiti pri Souchezu in na obeh straneh pri Neuville. Francozi so napadali v Champagni od Prosmea do Argonov, a bili so večinoma odbiti. Njih napade je izjalovila deloma že naša močna artiljerija, deloma so se izjalovile šele nekaj korakov pred našimi ovirami v ognju naše pehote in strojnih pušk. Sovražne množice so imele, ko so se valile nazaj, v najljutjšem ognju artiljerije in strojnih pušk zelo izdatne izgube. Na posameznih točkah bojne črte se boj v bližini še bje. Slaboten francoski sunek na Bezangela Grande (severno od Luneville) ni uspel.

Najvišje vojno vodstvo.

Berlin, 26. septembra. Wolff poroča iz velikega glavnega stana:

Boji izvajajoč že mesece pripravljano francosko in angleško prodiranje so se nadaljevali na velikem delu bojne črte, ne da bi se bili napadalci znatno približali svojemu smotru. Ob obrežju so poizkušale posegati vmes tudi angleške ladje z ognjem, osobito na Zeebrügge. Dosegle niso nobenega uspeha. Potem, ko je bila potopljena ena ladja in ko sta bili poškodovani dve drugi, so se umaknile. V odseku pri Ypernu je imel sovražnik velike izgube. Uspehov si ni priboril. V naših rokah so pustili Angleži 2 častnika, 100 mož in 6 strojnih pušk. Južnozahodno od Lille se je posrečilo sovražniku, da je potisnil neko našo divizijo pri Loos iz najsprednejše v drugo obrambno črto. Pri tem smo imeli naravno izdatne izgube tudi na materialu razne vrste, ki je bil v postojankah vzdani. Uvedeni protinapadi uspešno napredujejo. Razvaline nekdanje vasi Souchez smo prostovoljno izpraznili. Številno drugih napadov na tej bojni črti je bilo gladko odbitih, na mnogih mestih z velikimi izgubami za sovražnika. Odlikoval se je posebno 29. domobranski polk, ki je moral pri prodiralnem poizkusu majnika severno od Neuville vzdržati glavni sunek. Tu imamo nad 1200 ujetnikov, med njimi enega angleškega brigadnega poveljnika in več častnikov, zaplenili smo deset strojnih pušk. Tudi med borenjem med Rheimsom in Argoni je morala severno od Perthesa neka nemška divizija svojo po skoraj 70urnem neprestanem obstreljevanju uničeno postojanko izprazniti in zavzeti drugo, ki leži 2 do 3 kilometre za prvo. V ostalem so se pa tu izjalovili vsi sovražni prodiralni poizkusi. Posebno trdovratno so se bojevali severno od Mourmelon le Grand in tik zahodno od Argonov. Naše vrle čete so tudi tu povzročile napadalcu najhujšo škodo. Severonemška in heška delzna bramba se je odlično bila. Ujetih je bilo nad 3750 Francozov, med njimi 39 častnikov. Med bojem so dosegli naši letalci lepe uspehe. Nek bojni letalec je sestrelil angleško letalo zahodno od Cambraya. Južno od Metzja je poročnik Bolke, ki je letel za poizkušnjo, povzročil, da je padlo neko Voisinovo letalo na zemljo. Podčastnik Böhm, ki se je dvignil v zrak v obrambo proti francoskemu zračnemu brodomu treh letal, ki je nameravalo napasti Friburgijo (Freiburg), je povzročil, da sta dve letali padli, tretje mu je ušlo.

Najvišje vojno vodstvo.

French poroča.

London, 25. septembra. (Kor. urad.) Maršal French poroča: Zadnje tri dni je sovražna artiljerija neprestano obstreljevala angleško bojno črto. Mi smo krepko odgovarjali. Veliko se je delalo s podkopi brez znanega uspeha. Naši letalci so napadli včeraj uspešno sovražno železniško zvezo pri Valenciennes in so zadeli progo na več točkah.

London, 27. septembra. (Kor. urad.) French poroča z dne 26. septembra: Včeraj jutraj smo napadli sovražnika južno od prekopa La Bassée vzhodno od Grenay-a in Vermelle in osvojili sovražne strelske jarke. Na fronti petih milj smo predrl sovražne črte na nekaterih točkah do 5000 yardov in osvojili zahodni rob vasi Loos ter griče in hribove okoli in okoli. Podvzeli smo še 70 drugih napadov severno od prekopa, vsled česar smo pritegnili na to točko močne sovražne rezerve. Prišlo je do trdih bojov, ki so z menjajočim se uspehom trajali cel dan. Ko je nastopila noč, so zasedle čete severno od prekopa svoje jutranje postojanke. Pri Hooe smo napadli na obeh straneh ceste v Mesnil. Pri napadu severno od ceste se nam je posrečilo osvojiti selo Belevarde in gorski hrbet, vendar je sovražnik to postojanko zopet vzel. Južno od ceste smo osvojili okoli 600 yardov sovražnih strelskih jarkov in utrjili osvojeno ozemlje. Kolikor je dosegljivo znano, smo ušli 1700 Nemcev. osvo-

jili 8 topov in več strojnih pušk, katerih število še ni dognano. Poročilo nemškega vojnega vodstva od petka, da smo opoldne prej poskušali južno od prekopa La Basse preiti k napadu in da se je napad izjalovil v ognju nemške artiljerije, je napačno. Poskušali nismo nobenega napada.

Poziv 18letnih pod orožje.

Poriz. Z ozerom na posredovanje poslancev 18letni ne bodo v Franciji vpoklicani pod orožje 15. oktobra, marveč šele začetkom decembra.

Koliko stanejo Francijo vojaki črnci.

Pariz. Komisija zbornice je odobrila predlog, da se izda za 50.000 vojakov črncev v zadnjem četrtletju 1915 46 milijonov frankov.

Koliko stane Francijo vojska.

Geni. V francoskem proračunskem odseku se je obvestilo, da so poskočili izdatki za vojsko od 1300 na 2170 milijonov frankov.

Angleške izgube.

London, 26. septembra. Zadnji izkaz izgub našteva imena 23 častnikov in 2031 mož.

Poraz angleške vlade v gosposki zbornici.

London. Gosposka zbornica je kljub govorom ministrov lorda Creve in lorda Lansdowne glede na vojne pokojnine s 35 proti 26 glasovom sprejela izpreminjalni predlog, ki ga je stavil Devonport.

Narajajoči angleški državni dolg.

London, 25. septembra. (Kor. urad.) Neki dopis na Kitchenerja se glasi: Če bo vojna, kakor meni Kitchener, trajala še dve leti, bodo znašali stroški ob dnevnem izdatku 5 milijonov — 3650 milijonov. Kako dolgo more celo bogata Anglija to zdržati? Državni dolg bi znašal v dveh letih 4 ali 5 milijard in davek bi se zvišal na 400 do 500 milijonov.

Proti Srbiji.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 25. septembra. Uradno se razglša: Naša artiljerija je uspešno obstreljevala srbske trane pri Belgradu in sovražno pehoto na višini Topčider. V ostalem je ostal položaj na jugovzhodu neizpremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Dunaj, 26. septembra. Uradno se poroča: Nič novega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Oboroženje Srbije.

Solun. Za Srbijo se je vozilo preko Soluna minuli mesec 11 letal, 2000 zabojev artiljerijskega streliva, 50 zabojev vžigalnih vrvic za zažiganje min, 22 avtomobilov. V kragujevskem arzenalu so izdelali veliko ročnih granat. Za zgradbo brezžičnih brzojavov je došlo iz Francije 34 zabojev blaga in 1114 kosov bolnišničnih naprav in več tisoč sodov razkuževalnih sredstev, 41 desinfektorjev. V Zaječarju so izpraznili Srbi velike zaloge streliva in živil, ki so jih prepeljali v Niš.

Turčija v vojski.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 25. septembra. (Kor. urad.) »Agence Telegraphique Milli« poroča iz Turškega glavnega stana: Naše poizvedovalne čete so zaplenile pri Anaforti na levem krilu sovražnih strelskih jarkov približno 300 pušk in vojnega materiala. Osvojili smo zopet nazaj dve postojanki, ki jih je bil zasedel sovražnik, ko se je izkrcal. Pri Ari Burnu slabo streljanje. Pri Seddil Bahru je nek naš oddelek napadel z ročnimi granatami sovražne postojanke za metanje bomb, vendar ni mogel več metati bombe.

Na kavkaški bojni črti so vzhodno od Wana v okolici Hošaha naše sprednje čete porazile sovražnika, ki je bil prisiljen, da je moral bežati proti vzhodu. Prepustil nam je več pušk in vojnega materiala.

Carigrad, 26. septembra. (Kor. urad.) Glavni stan poroča:

Dardanelska fronta: V odseku Anaforte je od našega desnega krila odposlani poizvedovalni oddelek zaplenil 43 pušk in municijo. Dne 25. septembra je naša artiljerija obstreljevala tabor sovražnika za Messtaepte in mu zadala velike izgube. Pri Ariburnu je naša mina razstrelila sovražno protimino. Naša artiljerija na desnem bregu je obstreljevala sovražne metalce bomb, prisilila sovražno artiljerijo da je utihnila in pognala v beg 3 prevozne parnike, ki so na višini Ariburnu izkrcavale. Pri Seddil Bahru je raspočilo več bomb v sovražnih strelskih jarkih.

Na ostalih frontah nič posebnega.

IZGUBE SPORAZUMA NA DARDANELAH.

Carigrad. Z Dardanel se poroča: Angleži in Francozi vporabljajo za prevaž-

nov, da bi se mogel pokrivati dolg. Celokupni kapital kraljestva pa ne presega 15.000 milijonov, tako da bi dolg znašal tretjino vsega glavnicega bogastva na Angleškem.

Škoda vsled Zeppelinovih napadov na Angleškem.

London, 25. septembra. (Kor. urad.) Komisija, ki preiskuje zahteve za odškodnino radi Zeppelinovih napadov na angleško vzhodno obal, je prejela 697 vlog radi telesnih poškodb, med njimi 178 smrtnih slučajev, in 10.297 vlog radi poškodb na stvareh.

Nemški akcionarji »Timesa«.

»Labour Leader« poroča: Med akcionarji »Timesa« se nahajajo sledeče nemške državljanke: baronica Rothberg-Reinweiller, baronica Armin in Neža pl. Maltzahn iz Karlsruhe.

Boji v belgijskem Kongu.

Le Havre. (Kor. ur.) »Agence Havas« poroča: Kolonialni minister je izjavil o večmesečnih bojih med belgijsko Kongo-državo in obrežjem. Belgijske čete, ki nastopajo skupno z Angleži, so se prvič bojevale 25. junija 35 km vzhodno od Abercorna. Nemci so obnovili 26. julija svoje napade proti Saisi. Boj je trajal do 3. avgusta. Sovražnik je bil vržen z izdatnimi izgubami. Nemške sile so štejele 2000 (?) mož z 18. topovi in strojnimi puškami.

Pobune med angleškimi indijskimi četami.

Carigrad. Arabski list »Sada i Islam« v Bagdadu poroča: Radi pobune med indijskimi četami je moralo angleško poveljstvo več bataljonov poslati nazaj v Indijo.

Boji ob tuniško-tripoliški meji.

Rim. »Corriere d'Italia« poroča iz Tunisa: Ob tuniško-tripoliški meji so bili boji med tripoliškimi domačini in francoskimi četami. Francozi so izgubili 25 mož in 1 častnika mrtvih, ranjenih je bilo 100 mož in 2 častnika.

nje ranjencev z Gallipolija 51 ladij, ki obsegajo 6000 do 12.000 ton.

TRACIJA — NOVO BOJIŠČE.

Atene, 26. septembra. »Hestia« izve, da bo v kratkem odšel s Francoske 17. armadni zbor na Dardanele, ker se je pokazala potrebna uporaba rednih čet namesto dosedanjih kolonialnih čet prostovoljcev. Novi zbor je predvsem namenjen za osvoboditev Carigrada, ker se bo po dohodu nemških čet na Balkan bojišče preložilo v Tracijo.

Avstrijski odgovor Ameriki.

Z Dunaja poročajo, da je naša vlada 24. septembra odgovorila Zedinjenim državam na njeno noto z dne 16. avgusta.

Avstrijska vlada ne more izpremeniti svojega naziranja. Ni trdila, da izvoz konterbande nasprotuje nevtralnosti, pač pa je, sklicujoče se na učenjake, izrekla mnenje, da zna sicer dovoljen izvoz konterbande v gotovih okoliščinah pomeniti kompromitacijo nevtralnosti. Avstrija ni nikdar mislila na to, da bi morala nevtralnost sila škodo, ki jo Avstrija trpi vsled nemogočega uvoza, odpraviti s tem, da prepove svojim državljanom normalno trgovino v takih predmetih s sovražnikom. Pač pa je Avstrija nastopila proti temu, da je ameriško narodno gospodarstvo z ustanovljanjem novih in razširjanjem obstoječih obratov za izdelovanje in izvoz vojnega materiala v najboljše meri postavljala v službo naših sovražnikov in se takorekoč militarizira. Tudi s svojimi drugimi nasveti je hotela Avstrija Ameriko le opozoriti, da je samo v rokah ameriške Unije, če hoče z nami trgovati, zlasti ker Amerika sama razne odredbe entente pobija kot protizakonite.

Avstrija je z veliko pozornostjo sledila ameriškim izvajanjem, v kakšno nevarnost bi v slučaju vojske Amerika sama prišla, če ne bi mogla uvažati vojnega materiala iz tujih držav, toda skoro bi se smelo sklepati, da Ameriki tega pri njenem naravnem bogastvu, razširjeni tehniki in spretnosti njenih državljanov ne bi bilo treba. Primera iz burske vojske ne drži, ker ni izvoz streljiva nikdar presešel dopustne meje.

V noti je še obilo pravnih izvajanj in naših naziranj o raznih točkah haške mirovne konference. V podrobnosti ne moremo.

Novi davki.

Reforma pristojbin.

Cesar niso zmogli vsi poslanci cela desetletja, to dela sedaj glasoviti š 14. kar bliskovito. Ze več desetletij smo se pripravljali na reformo pristojbin od dedščin in daritev. Pred par dnevi jih je temeljito reformirala cesarska naredba in zraven navrgla še novo ureditev sodnijskih in zavarovalnih pristojbin. V svojem poročilu rabi vlada pri-
mero, da so gotova finančna polja do-

sedaj bila nerazorana ledina; v tej vojski se za kmetijstvo veliko govori o intenzivnejši izrabi zemlje. Vsled rastočih potreb je vlada ravnala tudi po teh nasvetih in upa, da ji novo zvišanje pristojbin prinese novih 23 milijonov kron.

Pri dedščinah in daritvah so odslej pristojbine odmerjene progresivno in sicer ne od celotne zapuščine, ampak po čisti vrednosti onega premoženja, katerega dobi oseba potom dedovanja ali z volilom. Nekoliko nižje, kakor v prejšnjih predlogih je vlada določila tudi pristojbinske davek. Novi tarifi tudi začno pri bližnjih sorodnikih z 1¼%, pri oddaljenejših po 5% in 10% in od stopnje do stopnje rastoči dosežejo pri dedščinah nad 1 milijon kron svoj najvišji postavek 3%, 5% in 10%.

Boljše bo sedaj za bližnje sorodnike v četrtem kolenu, otroke bratov in sester, pravnuke in pravnukinje, kajti vlada jih je postavila v prvo skupino, kjer je najnižja pristojbina.

Znižala je tudi pristojbino za volila za nove ustanove naučnim, dobrodelnim in človekoljubnim namenom od sedanjih 10% na 2%. Omilila je tudi pristojbine za slučaj, da eno in isto premoženje vsled pogostih smrti naglo večkrat preide iz ene roke v drugo. Zelo važna je določitev za zapuščine vojakov. Pri onih, kateri padejo na bojišču ali umrjejo vsled rane ali bolezni, povzročene na vojni, bodo otroci in starši oproščeni dednih pristojbin in prenosnin, če zapuščina ne bo presežala 20.000 K; pri zapuščinah od 20.000 do 50.000 bodo plačali samo eno četrtino, pri zapuščinah do 100.000 samo eno polovico sicer običajne pristojbine.

Pristojbine pri daritvah so ostale precej neizpremenjene, samo zvišane so na 1,5, 8 in 15%.

Obsežno pa je vlada uredila sodne pristojbine in sicer za vsa razna postopanja. Tiste, ki morajo ali vsaj mislijo, da morajo iskati zadoščenja za svojo razžaljeno čast pred sodnijo, je vlada tudi obdarila s kolki. Dosedaj so bile vse vloge in razsodbe v kazenskih zadevah kolka proste. Končno je vlada čisto na novo uredila tudi pristojbine pri zavarovanju. Vlada misli sploh vse pristojbine reformirati. Te tri naredbe so začetek in stopijo v veljavo s 1. januarjem leta 1916.

Cerkveno.

Tekoči teden se pobirajo stari izdelki iz volne, da se našim vojakom preskrbe tople spodnje obleke zoper zimski mraz. Mislim, da Vas rodoljubnih in patriotskih gg. duhovnikov ni treba šele opominjati, da prispevate sami, kar imate nerabne volnene obleke, ampak da tudi naše vernike o tej stvari poučite in izpodbujate posebno premožnejše, naj dajo, kar največ morejo utrpeti. Vem, da naši Avstriji zvesto vdano ljudstvo samo rado in sicer iz srca rado stori vse, kar je potrebno ali vsaj koristno v obrambo naše domovine. Zato je treba ljudi le opozoriti na potrebo in uspeh bo gotovo velik. — Naročam vsem gospodom, da ves tekoči teden v tem zmislu nastopate prav po vseh vaseh posameznih župnij.

V Ljubljani, 27. sept. 1915.

Ordinaris.

Z ozirom na slabe poštne zveze naročite takoj srečke „Slovenske Straže“! Žrebanje je že 26. oktobra. Ena srečka samo 1 K. Naročite več srečk skupaj!

Razna poročila.

Z JAPONCI ZOPET STRAŠE.

Pariz. »Agence Havas« poroča iz Turina: Ruski listi poročajo iz Tokija o intervenciji Japonske Rusiji v korist.

PORTUGALSKE VOJASKE PRIPRAVE.

Lyon. (Kor. ur.) »Le Nouveliste« poroča iz Madrida: Po poročilih iz Lizbone se Portugalska živahno pripravlja na vojsko. Novi portugalski predsednik, ki nastopi 5. oktobra svoje mesto, namerava postaviti novo ministrstvo, ki mu bo predsedoval Alfonso Costa, ki je odločen pristaš vojske.

PORTUGALSKA EKSPEDICIJA V MOZAMBIQUE.

Pariz. »Journal« poroča iz Madrida: Portugalska vlada je sklenila, da odpošlje 1600 pešcev, 400 jezdecov, en artiljerijski oddelek in en oddelek strojnih pušk iz Angole v Mozambique.

VELIKANSKI GOZDNI POŽARI V SIBIRIJ.

Stockholm. V Sibiriji so bili velikanski gozdni požari, ki so povzročili do 600 milijonov mark škode.

BOLEZNI V ANGLEŠKI ARMADI NA DARDANELAH.

zelo razsajajo. Osebito veliko vojakov je obbolelo na grizi in na vnetju pljuč.

NORVEŽANI PRIČAKUJEJO, DA NA-PADEJO ŠVEDI RUSIJO.

Kodanj. Norveški vladni list piše: Na švedskem narašča sovraštvo proti Rusiji v taki meri, da se računa na napad Švedske, ker so prijatelji vojske že v večini.

Primorske novice.

Potovanje deželnega glavarja goriškega. Deželni glavar goriško-gradiščanski monsignor dr. Faidutti obiskal je v spremstvu deželnega poslanca dekana tolminskega Ivana Rojca od 17. do 23. septembra večje kraje cele dežele ter se prepiral osebno o razmerah in potrebah prebivalstva v deželi, ki je od sovražnika na jugu najbolj ogrožena. Obiskal je Cerkno, Idrijo ob Bači, Grahovo, Podmelec ter Lubinj, Ajdovščino, Dornberg, št. Peter, Gorico in okolico, Komen in Sežano. Povsod je imel posvetovanja in konference z župani, duhovniki in s političnimi oblastmi. Pretečeni ponedeljek se je udeležil posvetovanja na c. kr. okr. glavarstvu, kjer so bili navzoči gg. župani iz Standreža, Sovodnji, Mirna, Bilj, Vrtojbe in Vogerskega in št. Petra; dalje je obiskal razne zavode in bolnišnice; v sredo je konferiral tudi z c. kr. namestnikom, ki je prišel isti dan v Gorico. Potovanje je napravilo na občinstvo najboljši vtis in upati je, da bo c. kr. visoka vlada po posredovanju deželnega glavarja pomagala z izdatno podporo in dobro urejeno aprovizacijo z živil in deželi, ki mora radi vojske veliko trpeti.

Za nadporočnika avditorja v Inomostu je imenovan goriški državni poslanec gospod Josip Fon.

Odlikovan Goričan. Oskrbni oficial Milton Klavžar je bil odlikovan z zlatim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne svetinje, ker je v najhujšem šrapnelnem ognju reševal vojni material.

V Bukovici pri Gorici je umrl tamkajšnji načelnik gospodarskega sveta, posestnik gosp. Andrej Abramčič, star 65 let. Bil je mož katoliškega prepričanja. R. I. P.

Furlanski duhovniki - begunci. Č. g. R. Barbieri, katehet v Ronkah, Falzari, kaplan v Gradežu, in Bianchi, kurat iz Perše se nahajajo v Lipnici. Č. g. Ivan Bisach iz Zagorja je na Ogrskem pri grofu Zichy. Č. g. B. Spagnul, kurat iz št. Martina na meji med Krasom in Furlanijo je na Moravskem. Zadnjemu je cerkev z zvonomom vsa v razvalinah.

Državni uradniki pri tržaškem namestniku. Minoli petek se je oglasila deputacija državnih uradnikov v Trstu pri Nj. ekselenci namestniku ter mu izročila spomenico, v kateri prosi spricho vedno večje draginje za 20 odstotno vojno doklado. Namestnik je doputacijo nad vse prijazno prejel in obljubil, da bo vse storil, kar je v njegovi moči, da se izboljša težavni položaj uradnikov. Povabil je uradništvo, naj se vselej, kadar potrebuje njegove podpore, obrne naravnost nanj.

Preskrba kruha v Trstu je v celem obsegu v rokah aprovizacijske komisije. Peče se enoten kruh za cel Trst v štirih velikih pekovskih podjetjih, ki delajo s strojnimi obratoma. Da morejo živeti tudi ostali 120 mali tržaški peki, ki ne pečejo več, jim je dala komisija v prodajo svoj kruh; zaslužek znaša 4 krone za vsakih 100 kg prodanega kruha. V pekarnah, kjer se peče vojni kruh, je uveden osemurni delavnik; za vsako nadurno delo dobe delavci 1 krono doplačila. »Il Lavoratore« se toplo zavzema za to, naj bi se kruh tudi po vojni na ta način proizvajal in odtegnil zasebni spekulaciji.

Tržaška mladina. Iz Trsta se poroča: Zloglasne tržaške mularije ni več. Znano je, da je prejšnja mestna uprava storila vse, da vzgoji laške alpince, Garibaldince ali pa gojence ječ. Oblasti so zdaj zanemarjeni mladini posvetile vso skrb in se sadijo na boljše že kažejo in postaja mladina avstrijska.

Goriške begunce iz Ljupnice na Štajerskem so poslali v Radbor na Češko 124: so iz krajev Kanal, Morsko, Bodrež, torej sami Kanalc. Med njimi so tudi že stari ljudje po 76, 77 let, ki pač niso nikdar mislili, da bodo morali na večer svojega življenja s svojih domov. V Oberhollabrunnu so jih poslali 166: iz krajev Zagomila, Podbrdo, Deskle, iz Kanala in Morskega, torej tudi skoro sami Kanalc, največ jih je iz Deskel, med begunci so starci od 70 do 80 let. V Beraun so jih poslali 125: iz krajev Kanal, Morsko, Bodrež, Opatjeselo in Sela. V Belovodu na Češko so jih poslali 70: iz krajev Gorica, Baršana, Kanal, Morsko, Bodrež in nekaj iz Dalma-

cije. V **Bakovo** na Česko jih je odšlo 30: iz krajev Opatjeselo, Libušnje, Doberdob, Bovec, Sv. Lucija, Devin. Trst. V **Molk** jih je odšlo 168 iz krajev: Sv. Martin na Krasu, Vrh, Rubije, Sovodnje, Gabrije, Morsko, Deskle, Kanal, Boddrež, Oglej.

G. Josip Pavlica, bivši župan v Rihenbergu, o katerem smo poročali, da je nevarno obolel, je že toliko ozdravel, da je danes zapustil deželno bolnico v Ljubljani in se vrnil na svoj dom v Rihenberg.

Ulico novega mosta in Stražice v Gorici so obstrlejevali Lahi dne 20. t. m. proti večeru. Šrapnel za šrapnelom se je razpočil nad košatim kostanjevim drevoredom, ki je najlepši v Gorici.

Kritično jutro za Placuto. Lahi že zopet besne! Že četrty mesec stojijo pred vratmi Gorice, že četrty mesec je vsak njih poizkus zaman. Tam so, kjer so bili ob početku. Zato ni čuda, da si hočejo na vsak način ohladiti jezo. Tako so v sredo, dne 22. t. m. brez vsakega razloga obstreljevali Placuto z vsemi kalibri. Granate in žepneli so frčali iz bližnje Grojne in treskale na strehe, na trg in v vrtove. Najbolj je trpela še Scalettarijeva hiša, kamor so treščile dve 24 cm granati in dva šrapnela. Neka mlada žena je šla ravno po vodu k vodnjaku, ki stoji sredi Placute v senci štirih kostanjev, ko se ravno nad njo razpočil šrapnel in jo težko rani, tako da je kmalu nato umrla. Ranjenih je bilo tudi nekaj drugih oseb, a ne težko. — Kaj je storilo hudega civilno prebivalstvo Lahu, da se maščuje nad njim? Toda ve naj, da mu bo to divjanje ne le nič koristilo, temveč bridko se maščevalo. Za to pričajo naše čete!

Podgora je posuta. Del pod Kalvarijo je tak, kakor da bi bil divjal tam velik požar. Na tovarni se vidi še en dimnik, dva sta izginila. Cerkev je odprta, streha udrt. Minoli teden je obiskal svoj dom v Podgori župan Klančič v spremstvu svojcev, dasi je tam in po poti iz Gorice nevarnost za življenje največja. Hiša je še cela, videl pa je razdejanje v njej in v vsem kraju. Sedaj se nahaja Klančič med begunci na Kranjskem.

— **Nesreča s puško** 52 letni kmečki posestnik Anton Mihač v Buzetu je te dni snalil svojo lovsko puško. Pri tem se je puška sprožila in svinčena zrna so Mihaču hudo razmesarila desno roko. Irepeljali so ga v tržako bolnišnico.

Ljubljanske novice.

Iz **Srečke »Slov. Straže«** se prodajajo v Ljubljani: Fr. Soukal, Pred škofijo; Šubič Evgenija, »Union«; Štrkovič Franja, Dunajska cesta; Blaž I., Dunajska cesta; Kleinstein Josipina, Jurčičev trg; Pichler Ivana, Kongresni trg; Saje Antonija, Dunajska cesta; Elsner Marija, Kopitarjeva ulica; Podboj Ivan, Sv. Petra cesta; Blaznik Marija, Stari trg; Bivic Josipina, Zidovska ulica; Velkavrh Antonija, Sv. Jakoba trg; Kanž Albina, Sv. Petra cesta; Kušar Iv., Sv. Petra cesta; Stiene Iv., Valvazorjev trg; Sitar I., Florijanska ulica; Prodajalna Kat. tiskov. društva (prej Ničman), Kopitarjeva ulica; Češnovar Avg., Kolodvorska ulica; Gajšek Ivan, Sv. Petra cesta; I. Ljublj. konsumno društvo, Kongresni trg. **Takoj pokupite srečke! Srečka samo 1 K.** Naj v narodni požrtvovalnosti Ljubljana ne bo zadnja!

Iz **Za slovensko junakinjo Kenda** je danes izročil našemu uredništvu trgovec g. Fran Lukič 8 K. Hvala iskrena! Naj bi našel mnogo posnemovalcev.

Iz **Umrla** je gospa Lujiza pl. Luschin roj. Luckmann.

Iz **Maše za pokojno gospo Antonijo Kosler roj. Schonto** se bodo darovale v frančiškanski cerkvi jutri v torek ob 7. uri.

Iz **Članicam II. Mar. kongregacije pri Uršulinkah** se naznanja, da je danes ob 2. uri ponoči umrla v deželni bolnici članica Roza Pavlovec, uradnica odvetniške pisarne dr. V. Pegana. Pogreb se vrši jutri v torek ob 3. uri pop. iz deželne bolnice. Vse članice se vabijo k obilni udeležbi.

Iz **Damski odsek šentpeterskega Orla v Ljubljani** vabi svoje članice k pogrebu gosp. Rozi Pavlovec, ki bo v torek ob 3. uri popoldne iz deželne bolnice. Pripodroča se polnoštevna udeležba.

Iz **Predrzna poštna tatvina.** V soboto je bila na pošti na glavnem kolodvoru prerezana vreča, v kateri so bila denarna pisma. Tat je odnesel denarno pismo, v katerem je bilo 8000 K.

Iz **Pomiloščenje.** Pomiloščen je predsednik bivšega »Agro Mercuria« g. Lenarčič na 10.000 K globe, g. Bayerja na 100 K.

Iz **Zlatko Baloković**, ki bo priredil posredovanjem »Gl. Matice« 4. oktobra na korist sirotam padlih slovenskih junakov dohodni koncert v Ljubljani, je določil za svoj prvi nastop med Slovenci sledeči krasni spored:

1. Goldmark: Veliki koncert za gosli v A-mollu; 2. Corelli: La folia; 3. Ševčik: Břetislav; Moszkowsky: Guitare; Sarasate: Ciganski napet; 4. Paganini: Ples čarovnic. — V koncertu bo sodeloval tudi profesor Krauth iz Zagreba. — Vstopnice za ta veleznimiv koncert se dobivajo od jutri naprej v trafiki gđ. Dolenčeve v Prešernovi ulici.

— **C. kr. avstrijska razredna loterija.** Zrebanje 5. razreda IV. loterije se vrši od 8. oktobra do 6. novembra t. l. Srečke se dobivajo pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani, poslovnici c. kr. avstr. razredne loterije, Opozarjamo cenjene reflektante na današnji inserat.

Iz **Raport štacijskega poveljstva.** Vsi oni častniki, praporščaki, kadeti, aspiranti in enako stoječi, ki se nahajajo radi boleznih na dopustu v Ljubljani ali okolici, in oni, ki so bili superarbitrirani in ne opravljajo službe, naj se 30. t. m. ob 9. uri dopolne zanesljivo javijo v pisarni štacijskega poveljstva (Bavarski dvor, II. nadstropje). Kdor bi zaradi bolezni ne mogel priti, se mora opravičiti z vojaško zdravniškim izpričevalom.

Iz **Izposojene mize.** Na dvorišču I. drž. gimnazije se nahaja še nekaj miz in stolov, nakar se opozarjajo posestniki s prošnjo, da jih v najkrajšem času odpeljejo.

Iz **Vdova, katere mož je padel v vojski**, je z otrokom, sedaj brez vseh sredstev, lepo prosil za kako delo. Blagohotne ponudbe našemu uredništvu.

Iz **Amaconska papiga**, ki ima na glavi modro kapico, je pobegnila. Odda naj se poštenu nadoskrbniku gosp. Fleretu na glavni pošti.

UTRDBE OB SRBSKO-BOLGARSKI MEJI.

Srbsko obmejno ozemlje se je, kakor se je že poročalo, proglasilo za vojno ozemlje. Srbi grade ob bolgarski meji hitro utrdbe, da bi preprečili vpad v novo Srbijo, ker sodijo, da bodo Bolgari vkorakali v Macedonijo. Proti bolgarskemu vpadu iz Küstendilla so zgradili obsežne jarke, ki se najbrže raztezajo vzhodno od Egri Palanke, da zabranijo pohod v Skoplje. Iz balkanske vojske znano ozemlje pri Kočani, ki se nahaja na poti v Štip, dalje Paskavica, dolina ob Bregalnici in Strumici, gotovo tudi utrjujejo. V Stari Srbiji so že precej časa zaprte vse glavne prometne črte, ki vodijo iz Bolgarije. Utrdbe so proti Bolgariji še boljše, kakor v severni Srbiji in varujejo srbsko zbiranje v dolini Morave. Utrdbe obsegajo dve skupini, in sicer črto Negotin—Zaječar—Knjaževac—Pirot in črto Požarevac—Niš—Belapljanka. Negotin, Knjaževac in Požarevac so le za silo utrjeni; Zaječar je pa utrjen tabor z novimi utrdami in obsega 40 km. Pirot je tudi utrjen tabor v obsegu 35 km. Niš je najbolj utrjen in so utrdbe, ki obsegajo 50 km, deloma moderne. Bolgarija nima več pravih trdnjav, ker so morali v dveh letih vsled bucareškega miru podrediti utrdbe Ružuk—Silistria—Šumla—Varna. Proti Srbiji pride v poštev le utrjen tabor Sofija. Trdnjavski pas Sofije obsega 30 km. Utrdbe so večinoma zemeljske, a so jih brez dvojbe po zadnji vojski modernizirali. Zatvorne utrdbe se nahajajo pri Biogradniku, ob sedlu Dragoman, pri Trnu in pri Drobzi.

Dnevne novice.

+ **Slovenska županstva in slovenski denarni zavodi**, ki doslej še niso naročili srečk »Slovenske Straže«, naj to takoj store! Ali bi bilo res mogoče, da bi kaka naša korporacija se ne zavedala pomena in namena tega narodnega podjetja? Iz ljudstva ste — žrtvuje za ljudstvo!

+ **Posvet notranjskih mlekarn.** Mlekarnstvo je zadela občutna kriza. Več notranjskih mlekarn, in sicer največje izmed njih, je zaprtih. V soboto so se sešli zastopniki notranjskih mlekarn k posvetu, kaj ukreniti v teh razmerah. Posvet se je vršil v prostorih c. kr. kmetijske družbe pod predsedstvom kom. sv. Fr. Povšeta. Ko so zastopniki mlekarn ob razložili svoje razmere, in je poročal tudi dr. Lampe o korakih deželne odbora, se je sklenilo, da deželni vladi in sodiščem predložiti kalkulacije, sestavljene od kmetijskih veščakov. Razen tega se je sklenilo poslati spomenico na Nj. Ekselenciji g. ministrskega predsednika, v kateri se omenijo od c. kr. deželne vlade kranjske in od posameznih c. kr. okrajnih glavarjev izdane naredbe in ga naprosi, da naj vzame stvar v roko centralna dunajska vlada, ki naj ta vprašanja uredi enako za celo državo. Dalje se pošlje spomenica na ministrstvo za notranje zadeve, v kateri se pojasni nastali položaj za aprovizacijo mest in bolnic. Ministrstvu za deželno brambo se poroča, kako se na Kranjskem sedaj aprovizira vojaštvo z ozirom na § 28. zakona o dajtvah za vojno. Poljedelski minister se naprosi, naj podpira te težnje že

z ozirom na to, da je organizacija mlekarstva nastala s sodelovanjem in s podporo poljedelskega ministrstva, kateremu je gotovo do tega, da ta važna panoga ne propade.

+ **O izvolitvi generala Globočnika za častnega člana v Boh. Bistrici** se nam še piše iz Bohinja: Občinska odbora v Boh. Bistrici in Srednjivasi sta, kakor ste že poročali, v nedeljo, 19. t. m., soglasno izvolila za častnega občana generala Avg. Globočnik, viteza železne krone III. reda z vojno dekoracijo, zmagovalca Srbov pri Zemunu, o katerem smo nekoliko častnih črtic že prinesli v podlistku našega lista. Besedilo sklepa govori samo dovolj jasno, kaj je vodilo občinske odbornike, ko so ga sklepali. Izrekli so, da ima biti podelitev častnega občanstva preblagorodnemu gospodu generalu priznanje za slug, ki si jih je visoki vojaški dostojanstvenik pridobil v korist in gospodarsko ohranitev naših občanov z modro in odločno naredbo glede rekvizicije živil in krmil, nadalje z velikodušnim darilom siromašnim občinskim rodbinam, z blagohotnim in ljudomilim občejanjem ter skrbni polnim in plodonosnim delovanjem v rešitev naše širše in ožje domovine. Ta sklep je brez dvojbe častno znamenje za gospoda generala, ki si je v tako kratkem času pridobil srca ljudstva, med katerim deluje, obenem pa tudi dokaz, kako globoko je naše ljudstvo udano voditeljem naše hrabre armade in kako s srcem spremlja ne samo zmagonosni pohod našega vojaštva, ampak tudi osebe, ki ga vodijo.

+ **Odlikovanja.** Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo sta dobila nadporočnik 91. pp. Josip Kremžar in nadporočnik 4. trd. top. p. Lavoslav Cvetnič. Najvišje pohvalno priznanje so dobili: stotnik 47. pp. Ivan Schobert, stotnik tel. p. Rudolf Pokorn, polkovnik 87. pp. Franc Polnar, asist. zdravnik 49. pp. dr. Ivan Polajnar, pri 12. ogr. dom. pp. in poročnik 3. trd. p. Ivan Pavlica. Zlat zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil sanitetni praporščak 102. pp. Martin Ogošev. Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje sta dobila rač. podčastnika 17. pp. Ivan Varšek in Karel Pohl, stražmojster 5. drag. p. Romuald Bertl. Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste sta dobila: četovodja Jurman Josip in desetik Šetina Josip, oba pri 17. pp. Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: narednik Kokol Ant., infanteristi Friškovec Karel, Germovšek Primož, Grein Matija, Novak Luka, Ogrizek Lovrenc, Pečnik Anton, Petrovič Anton, Schubert Emerik in Zaje Franc, vseh 10 pri 17. pp. Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: poddesetnik Rugelj Alojzij, infanteristi Bertuncelj Franc, Pobiljšaj Alojzij, Ferlič Ivan, Golc Ferdinand, Grmek Anton, Hönigmann Anton, Konec Aleš, Stalzer Florijan, Walter Franc in Zupanc Alojzij, vseh devet pri 17. pp., poddesetnik 15. pp. Kočevar Franc.

+ **Odlikovani slovenski usmiljeniki.** Nadvojvoda Leopold Salvator je odlikoval v mestni bolnici v Reki s častno bronasto svetinjo »Rdečega križa« za zasluge v negovanju bolnih vojakov usmiljenki-Slovenki Arnulfo Zabret, sorodnico č. g. župnika v Št. Vidu nad Ljubljano in Ticijano Molk.

+ **Iz Amerike prihajajoča pisma** dokazujejo, da se v Ameriki še vedno razširjajo samo poročila o Avstro-Ogrski, ki prihajajo iz sovražnih virov in da se jim zalibog tudi verjame. Da ne zadostuje, boriti se proti tem poročilom potom američanskih časopisov, ni treba nadalje utemeljevati, brez oziroma na to, da bi velik del američanskega časopisja resničnih poročil o položaju v deželah osrednjih sil najbrže ne priobčil. Tem večji pomen ima torej za podučilo javnega mnenja v Ameriki in v nevtralnem inozemstvu sploh domača zasebna korespondenca, ki se pošilja v te dežele in čeprav bi se na ta način delalo počasneje, se more vendar vsled neposrednega vpliva doseči trajnejše uspehe. Prebivalstvo se torej pozivlja, da pošilja svojim v inozemstvu in zlasti v Ameriki bivačim sorodnikom in znancem samo resnična poročila o položaju, in sicer s prošnjo, da se ista kolikor mogoče razširijo.

Duhovniške izpremembe v lavantinski škofiji. Kaplan pri Sv. Tomažu pri Ormožu, č. g. Franc Močnik, je imenovan za župnika pri Sv. Štefanu pri Žusmu; kaplan v Soboti, č. g. Jožef Kranc je bil imenovan za vojne kurata in poklican v vojno službo.

— **Osebnosti s pošte.** Razpisano je poštarsko mesto v Trnovem pri Ilirski Bistrici (I/4) in enako mesto v Labinu v Istri (II/1). Prošnje je vložiti v teku treh tednov. Poštar Anton Učakar je imenovan za poštarja v Ribnici, poštar Jožef Verdir pa za nadpoštarja na Bledu 1. Poštni praktikant Henrik Jaklitsch je premeščen iz Trsta v Ljubljano.

— **Umrla** je v Senožečah v petek ponoči po kratki bolezni posestnica vdova g. Franja Perhavec, roj. Čič.

— **Oproščeni so bili po večdnevni sodnijski obravnavi**, ki se je vršila v Osjeku, bivši poslanec hrvaškega sabora dr. Laza P. Nikolić in tovariši.

— **Dunajska podružnica »Slov. planskega društva«** na Dunaju naznanja, da je prihodnji prijateljski sestanek v soboto, dne 2. oktobra 1915, ob 8. uri zvečer v restavraciji g. V. Gabriela, III., Gärtnergasse 9 (vrtni salon). Slovenski gosti dobro došli!

— **V tolažbo onim družinam, ki že po več mesecev pogrešajo svoje vojake**, se naznanja, da se je po desetmesečnem molku oglasil iz ruskega ujetništva v veliko veselje domačim in prijateljem Jakob Gaber, cerkveni pevec v Sori pri Medvodah. Sedaj biva zdrav v Aulie-Ata v Turkestanu.

— **Osebnosti notarske novice.** Notar Josip Kuhar gre iz Trebnjega v Litijo, notarski substitut Frančišek Tavzes pa iz Litije v Trebnje.

— **Kardinal Gotti ponesrečil.** C. kr. korespondenčni urad poroča: Prefekt kongregacije propagande kardinal Gotti je omedlel v svoji pisarni in padel na tla. Poleg zunanjih poškodb so se mu pretresli tudi možgani. Kardinal Gotti je 82 let star.

— **Svarilo.** Praški »Narodni Listy« opozarjajo občinstvo, naj ne pozabi, da živimo v vojnem času in naj bo kolikor najbolj previdno v govorjenju in pisavi, da ne pride v navskrižje s sedanjim redom. Tudi za zasebna pisma je uvedena vojaška cenzura. Vsakomur bodi vedno na mišli, da se v sedanjih razmerah ne sme tako govoriti, pisati in ravnati kakor v mirnem času, drugače si utegne nakopati težko kazen.

— **Celovško mestno pokopališče** so radi vojaških grobov povečali. Novo pokopališče je blagoslovil dekan stolni župnik M. Kovač.

Iz seznama izgub št. 268. Kadet endo Anton, 97. pp., 5. stot., ranjen; kadet Fischer Rudolf, 97. pp., 16. stot., ranjen; praporščak Franješek Karel, 97. pp., 3. stot., ranjen; nadporočnik Frisch Rudolf, 97. pp., 16. stot., ranjen; kadet Glücksthal Oton, 97. pp., 14. stot., ranjen; asistentni zdravnik dr. Gruss Miloš, 97. pp., 7. stot., ranjen; poročnik pl. Herdt Franc, 17. pp., mrtev (29. 7. 1914); poročnik dr. Hofer Leopold, 97. pp., 8. stot., ranjen; kadet Kumer Fran, 97. pp., 3. stot., ranjen; kadet Loucky Josip, 97. pp., 5. stot., mrtev (julija 1915); kadet Matzke, 97. pp., 13. stot., mrtev (julija 1915).

Popravek k seznamu izgub. Kermavner Stanko namesto Franc, četovodja, 17. pp., 1. stot., ljubljanska okolica, št. Vid, 1882, mrtev.

— **Odlikovanja.** Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil polkovnik Artur pl. Schuschnigg, 26. dom. p., poveljnik nekega črnovoj. polka in nadporočnik 27. dom. p. Karel Niedermayer. Cesarsko pohvalno priznanje je dobil črnovoj. nadporočnik Josip Gigoj, pri 30.5 cm motorni bateriji št. 17 in nadporočnik črnovoj. bat. št. 153 dr. Anton Dolar.

— **Grof Ferdinand Trauttmansdorf**, predsednik »Katoliške ljudske zveze za Avstrijo«, je umrl na Rusko-Polskem na griži.

— **Ustrelil** se je, kakor se poroča iz Moravskih Orlac, deželni poslanec Karl Prayon. Vzrok: denarne težave. Prayon je zastopal olomuški volilni okraj.

— **Iz seznama izgub št. 269.** Inf. Safran Miroslav, 58. pp., 7. stot., iz mariborske okolice, 1895, mrtev (29. julija 1915).

— **Vlak povozil vojaka.** V nedeljo zvečer je na progi med Logatcem in Planino v km 471,93 tovorni vlak povozil in usmrtil infanterista Karola Joba.

Padel je ob Dnjestru zaveden katoliški učitelj Vekoslav Brajan, doma iz Spinčičev iz Istre.

— **Smrtna kosa.** V Mariboru je umrla soproga kolarskega mojstra Magdalena Borštner, stara 61 let. — V Mariboru je umrl železniški sprevodnik v pok. gosp. Simon Bračič, star 78 let.

— **Vrnitev naših invalidov.** Kakor smo poročali, je 10. septembra došlo iz Rusije 59 avstrijskih invalidnih ujetnikov, katere so zamenjali za ruske invalide, ki so bili v Avstriji ujeti. Od naših domačih polkov so se vrnili sledeči invalidi: prostak Franc Šramel od 17. pp., 7. komp.; prostak Anton Majdič od 17. pp.; prostak Jožef Vobner od 87. pp., 4. stot.; prostak Jožef Maier od 47. pp., 4. stot.; prostak Štefan Klamnik od 47. pp., 4. stot.; prostak Jožef Svatina od 87. pp., 5. stot.; prostak Jožef Tratela od 87. pp., 2. stot.; prostak Ivan Cerjak od 87. pp., 9. stot.

— **Podružnici »Rdečega križa«** v Trzinu je daroval g. Peter Kozina, tovarnar, 20 K namesto venca na grob † g. Mateja Lončar, hotelirja v Trzinu.

— **Iz ujetniškega tabora v Marchtrenku** na Zg. Avstrijskem nam pišejo: Tukajšnji slovenski vojaki, ki stražimo ruske ujetnike, nismo v »Slovenca« še nič brali o ujetniškem taboru v Marchtrenku. Torej nam dovolite par vrstic. Tukajšnji tabor za ruske ujetnike je

zelo velik; med njimi je tudi veliko častnikov, ki se jim ne godi slabo. Tu di rusko moštvo samo pravi, da je tu boljše, nego je bilo v Karpatih, kjer so jih naši »zabrali«. V govoru se nekoliko razumemo z Rusi, a preveč z njimi občevati nam ni dovoljeno. Ujetniki imajo vse prav lepo urejeno, da bi človek ne verjel. Tabora sta narejena še dva in sedaj delajo še tretjega. Vojakom, ki stražimo Ruse, se prav dobro godi. Službo imamo vsak drugi dan in vsako drugo nedeljo gremo k sv. maši. Naše misli pa seveda rade pohite na dom, kjer smo pustili svoje najdražje, svoje žene in otroke. Upamo, da bo kmalu večina ruske vojske v naših in nemških ujetniških taborih, ostalo bo prišlo samo po sebi. Pozdrav vseh tukajšnjih Slovencev!

— **Turški ranjenci v Budimpešti.** Včeraj je došel v Budimpešto transport turških častnikov in vojakov rekonvalescentov, katere je pričakal turški generalni konzul Ahmed Kikmet beg in gospe Rdečega križa. Vojakovali so se na Galipolju in so bili tamkaj ranjeni. Sedaj so odšli v Wiesbaden na odmor. Častniki so trdili, da je nemogoče vzeti Dardanele, ker se bo razbila ob silno močnih utrdbah vsaka sovražna ofenziva.

— **Iznajdba za strelske järke.** Podpolkovnik Fridolin Kavčič, slovenski pisatelj, je iznašel mal ročni aparat, ki pri streljanju v jarkih krije glavo strelca. Aparat bodo uvedli v naši armadi.

— **Rusini na gornjem Ogrskem** pišejo s cirilico. Sedaj je nastalo med tamošnje duhovščino in učiteljstvom živahno gibanje za odstranitev cirilice in uvedbo latinice. Ogrski episkopat je sklenil z vso silo podpirati to gibanje, da se že enkrat iz cele Ogrske odpravi cirilica.

— **Naročnikom lista »Ave Marija«**, ki se tiska v Ameriki, naznanjamo sledeče: Na razna pismena vprašanja gg. naročnikom odgovarjamo, da za sedaj list »Ave Marija« ne prihaja v Evropo. Vsled tega prosimo častite naročnike, da potrpe do časa, dokler se razmere ne predurajo. Rafaelova družba.

— **Škandal v newyorški požarni bramb.** K številnim škandalom v newyorški policijski upravi se je sedaj pridružil še škandal v mestni požarni brambi. Govori se, da se je nekaj mestnih gasilcev združilo v posebno zvezo s tem namenom, da bi oplenili posamezna skladišča, nato jih pa zažgali, da bi tatvino prikrili. Doslej so o dveh gasilcih dohnali, da sta se pregrešila na ta način. Pričakujejo se nadaljne aretacije.

Pogrešane družine s Primorskega.

Išče se Terezija Vidič in njen sin Bernard na Grebenu št. 87 pri Kostanjevici; pojasnila Antonu Vidič, k. u. k. Train-Div. Nr. 3, Münzgrabenstrasse, Graz. — Ivan Sivec in Miha Gregorčič, Militär-Abth. Nr. 15, Marineseldpostamt, Pola, iščeta svoji družini, doma iz Krna pri Kobaridu. — Josip Koncut, k. u. k. Etappen Arb.-Abt. Nr. 5, Spital ad Drau, Koroško, išče svojo družino, doma iz Vedrijana p. Kojško pri Gorici. — Maraž Josip, k. u. k. 2. Landsturmwachhabaon, 2. komp., št. Peterska vojašnica v Ljubljani, išče Karolino Ciglič, iz št. Ferjana št. 216 pri Gorici. — Andrej Goljevšek k. k. Landes-schützenreg. Nr. 3, X/4 feldkomp., vojna pošta št. 222, prosi svoje prijatelje, naj se mu oglašijo. — Jakob Gabrielič iz Brd, Kozbana, zdaj Gefreiter pri k. k. Lir. 27, IV. E. K. Rottenmann, Štajersko, išče svojo družino. — Zbogar Martin iz Ložice številka 112, pošta Plava, občina Anhovo ob Soči, išče svojo ženo Alojzijo Zbogar s štirimi otroci in svojo sestro Marijo. Obvestila so naprosena na župni urad Kontovelj, pošta Prosek pri Trstu. — Lenardič Anton, Terlikar Anton, enol. prost., Princič Alojzij Štiligoj Rudolf, Šuligoj Anton, Štiligoj Anton, Jurič Alojzij, Velišek Leopold, Urbančič Karl, Korenjak Alojzij, Turna Anton. Vsi podpisani so doma z ozemlja, ki so ga zasedli Italijani in nihče izmed njih ne ve ničesar o svojcih. Zato najsrčneje pozdravljamo vse znance in prijatelje. Naslov: K. u. k. Wachkomp., Feldpost 608, S spoštovanjem »Slovenski vojak«

Pogrešani vojaki.

Šibar Olga iz Fojane, sedaj v Klein-Stohl 26, Moravsko, išče svojega moža Alojzija Šibar; bil je pri 27. pešpolku. Že več mesecev ne ve nič o njem. — Beč Terezija iz Hlevnika št. 11 pod Kozbano v Brdih išče 28 let starega sina Beč Alojzija. Šel je k vojakom meseca marca in ne ve nič, kje se nahaja. Morebitna obvestila je poslati v Klein-Stohl na Moravskem. — Kdo ve kaj o Andreju Pahor, črnovojniški polk 3/6? Že tri mesece ni pisal ženi Ivani Pahor, ki se nahaja sedaj kot begunka v Demoradič, p. Vysoké Mýto na Češkem. Kdor kaj ve, naj blagovoli naznaniti na njen naslov. — Išče se Peter Koren, ki je služil pri 27. dom. p., 3. stotnja, pozneje pa je bil v Franc Jožefovi bolnici v Ormožu; pojasnila na Angelo Koren, begunka, Štepanja vas št. 38 pri Ljubljani. — Išče se Josip Mizerit, 97. pp., 2. stot. Šel je v Ptuj, a sedaj se o njem ničesar ne ve. Pojasnila Frančiški Trpin, begunka, Štepanja vas št. 38 pri Ljubljani.

Pogreša se Franc Šega, infanterist 17. pešpolka, 6. stotnja, vojna pošta št. 32. Oglasil se je nazadnje 6. septembra 1914 ter je bilo vse poizvedovanje po njem do sedaj brez uspeha. Kateri njegovih tovarišev bi mogel le količkaj o njem kaj poročati, naj blagovoli to sporočiti na naslov: Ferdo Wigle, nadučitelj, Loški potok, pošta Travniki pri Rakeku. — Družina Šošteršič, Zöbern bei Aspang, Nieder Österrich, išče Janeza Šošteršič, ki je služil pri pešpolku št. 97, 5. stot., vojna pošta št. 73. — Iščem svojega nečaka Josipa Melinc, Kamno št. 31, ki je šel 20. maja k vojakom in Ludovika Cimprič, Kamno št. 19, ki je služil od oktobra 1914 pri delavskem oddelku; pojasnila Elizabeti Jug, Via S. Caterina št. 9, Trst. — Brata Ignaca in Antona Gorjup, prvi je služil kot četovodja pri c. kr. 27. dom. polku in drugi kot desetnik pri c. kr. 47. pp. išče Ivan Gabrijelčič, k. u. k. Etappen-Stationskommando v Ajdovščini, Primorsko.

Književnost.

»Slovenski Učitelj.« št. 9 ima zanimivo snov: Kaj nas briga strma pot... (Matica Koželj). — Izpremembra »Šol. molitvenika« (Prof. dr. G. Pečjak). — Nekaj nasvetov kandidatnjam za preizkušnjo usposobljenosti. (Josipina Demšar). — Dopolnilo katehezi. (A. Čadež). — Tvoritev pravih mnogokotnikov iz obsrediščnih kotov. (—a—). — Razvoj oskrbe slaboumih. (Anica Lebar). — Katehetsko gibanje. — Katehetski vestnik. — Vzgoja. — Zgledi za katehezo. — Učiteljski vestnik. — Slovo in glasba. — Raznoterosti.

»Hrvatska Straža« za krščansku prosveto, l. 13, št. 4, je pravkar izšla. Ta revija (glasilo »Leonove družbe« v Senju) je namenjena filozofiji in drugim znanostim. Urednik dr. Ante Alfirevič. Iz vsebine: Zaveza proturckvene bogoslovije i slobodumne filozofije. — Roger Bacon i auktoritet. — Monizam i slobodno zidarstvo. — Čudoredni-kulturni vidici i dr. A. Bazala.

Vsemogočnemu Bogu je dopadlo našo najiskrenejšo ljubljeno hčerko, oziroma sestro, gospodično

Rozi Pavlovec,

zasebno uradnico,

danes ponoči po kratki, zelo mučni bolezni, prevideno s svetimi zakramenti za umirajočo, v svetlo mladost, poklicati k Sebi.

Pogreb nepozabne ranjke se vrši v torek, dne 28. septembra 1915, ob 3. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih ljubljanskih cerkvah.

Prebago pokojnico priporočamo v blag spomin in molitev.

Ljubljana, dne 27. sept. 1915.

Zalujoči ostali.

Vsako množino lepih

suhih gob

se kupi. Ponudbe na Ljubljano, poštai predai 123.

1 steklenica 2 kroni. Ceniki zastoni in franko.

3 trgovski pomočniki

konfekcijske stroke se sprejmejo takoj proti dobri plači in samostojna

Ponudbe: 1951 kontoaristinja.

G. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

Ovčjo volno

kupujem po najvišji ceni vse vrste in vsako množino

Vinko Crnilec, Naklo p. Kranju.

Obvestilo.

Uljudno naznanjam vsem prečastitim cerkvenim oskrbništvom in drugim p. n. odjemalcem, da sem večidel svoje zaloge voščenih sveč začasno

preložil v Ljubljano

ter da bom sprejemal in izvrševal cenj. naročila od tu, dokler se ne bom mogel povrniti v Gorico.

Cenjena naročila naj se blagovolijo naslavljati na mojo sedanjo pisarno 1831

I. Kopač, svečar Ljubljana
Sodnijska ulica 7, I. nad.

Išče se ženska srednje starosti v svrhu ženitve kot

gospodinja

na večje posestvo s trgovino in gostilno na Kranjskem. Pismene ponudbe na upravo lista pod: »Gospodinja št. 1917.« 1917

OVČJO VOLNO

vseh vrst in vsako množino

kupuje po najvišjih cenah

J. GROBELNIK,

Ljubljana, Mestni trg št. 22.

Udeležite se!

Udeležite se!

5. razreda

IV. c. kr. avstrijske razredne loterije.

Žrebanje se vrši:

8., 9., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 18., 19., 20., 21., 22., 26., 27., 28., 29., 30. dne oktobra, 2. in 6. novembra 1915. l.

Cena za novostopivše igralce:		Kron		Igralni načrti in vsa pojasnila brezplačno.		Cena za posestnika žreba prejšnjega razreda.	
1/1	K 200.—	1 premija za	700000	1 za	300000	1/1	K 40.—
1/2	K 100.—	Dobitki		1 "	200000	1/2	K 20.—
1/4	K 50.—			1 "	100000	1/4	K 10.—
1/8	K 25.—			1 "	60000	1/8	K 5.—
				1 "	50000		
				1 "	40000		
				1 "	30000		
				2 po	25000 =		
				10 "	20000 =		
				20 "	10000 =		
				30 "	5000 =		
				400 "	2000 =		
				700 "	1000 =		
				3094 "	400 =		
				39737 "	200 =		
				44000 dobitkov in 1 premija	K 12765000		

Srečke za ta razred priporoča

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani

poslovnica c. kr. avstrijske razredne loterije in njene podružnice v Celju, Celovcu in Splitu.

Pismena naročila se priporočajo po poštai nakaznici.